

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemam:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izkaša vsak dan zvečer izvirajoči nedejo in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posebna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 12—
četrt leta 6-50	četrt leta 5-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Češki odgovor „Slovincu“.

»Čas«, glasilo poslanca dr. Masaryka, priobčuje v svoji torkovi številki na uvodnem mestu ta - le članek:

»Slovanske narode v Avstriji, ki imajo toliko samozvesti, da se ne pokore politični komandi nemškega absolutizma, zastopavlja država po mačehovski v vseh ozirih, zlasti pa na šolskem polju.

Kar se prištedi na slovanskih kulturnih potrebah, s tem se prenašajo favorizirani Nemci. Dobro je nam znano iz zgodovine naše šolske Matice in raznih naših šolskih ustanov, da smo samo s samopomočje in naravnost proti volji in preko glave vlade dosegli današnjo višino češkega šolstva.

Kulturnemu razvoju slovanskih narodov v Avstriji se delajo vse mogoče zapreke, pogoj za eksistenco drugega češkega vseučilišča na primer so politične koncesije s strani Čehov nemškim vladam.

V takšnih razmerah je treba samopodravljati vsak korak samopomoči malih slovanskih narodov.

Poldrugi milijon Slovincov že leta in leta zahteva slovensko vseučilišče.

Slovenski dijaki se razkrope po svetu, izgube zvezo s svojo rodno zemljo in se čisto radi eksistence po študijah tudi prilagode tujini.

Slovenskih dijakov je toliko, da bi lahko tvorili vseučilišče prav tako veliko, kakor je marsikatera nemška univerza.

A najmanjša skrb bi bila glede slovenskih docentov. Kdor blizu pozna Slovence, ve, kako goreče znanstveno deluje mlada inteligenca slovenska na vseh poljih.

Po mnogih težavah se je našla zaželjena pot preko praške univerze: provizorično naj slovenski docenti predavajo češko v Pragi, dokler se ne posreči v Ljubljani izvajati slovenskega vseučilišča.

Zdelo bi se človeku, da je Slovincem ta pot preko Prage dobrodošla.

Toda slovenski klerikali se preveč boje za svojo bogato državo in vidijo prav v Pragi za - se nevarnost. Oni raje zategadelj škilijo na Poljake.

»Slovenec« je nedavno tega vzpričo imenovanja nekega Slovence

za docenta na češkem vseučilišču napisal to - le:

»Večina slovenskega ljudstva je odločno proti temu, da bi se slovenska učeča se mladina zbirala v Pragi in da bi se tam izkluhi profesorji za naše bodoče vseučilišče. Mi smo že enkrat izjavili, da Prage nečemo niti kot sedež, niti kot pripravnico za slovensko vseučilišče.«

Pri Čehih straši slovenske klerikalce husitska tradicija (v praksi svobodomiselnost husitstvo ni tako zlo, kakor vemo), zato se niti ne sramujejo izdati stremjenja po vseučilišču.

Nas zanima še politična stran tega slovensko - češkega konflikta. »Slovenski Narod« je napisal na perfidijo »Slovenca« to - le:

»To imajo bratje Čehi v zahvalo za to, da so svoječasno tako postrtno podpirali naše klerikalne poslanece, smatrajoč jih za poštene slovanske rodoljube. Kaj poreče k temu dr. Kramar, ki je pri državnozborni volilni reformi tako hladnokrvno dovolil v to, da je dr. Šusteršič oropal kranjska mesta in trge vsakega zastopstva v parlamentu!«

Vprašanje slovenskega naprednega lista najde odgovor v čeških političnih razmerah. Dr. Kramar, mož protiklerikalnih kompromisov, podaja roko češkim klerikalcem, zakaj bi jo odtegoval slovenskim klerikalcem?«

Novi vodja črne vojske.

V hrupu zadnjega tedna se je popolnoma prezrlo dejstvo, da je črna vojska v naši državi dobila novega vodjo v osebi dunajskega nadškofa dr. Nagla.

Slovincem je dr. Nagl dobro znan iz časa, ko je bil še škof v Trstu. V tej lastnosti je pokazal, da je trdovraten in vztrajen nasprotnik slovenskih narodnih prizadevanj in starih pravic. Način, kako je iztrebil slovensko bogoslužje v istrski - koprski škofiji in kako je omejil uporabo slovenskega jezika v cerkvi, je pač še vsakemu v spominu. Dovolj je, če se le omeni Riečanje.

Nagl se v Trstu ni odlikoval. Slovinci ga niso marali, ker jim je delal krivice, Italijani ga niso marali, ker jih je hotel denuncirati na namestništvo in kdo ve še kam. Italijani morda še sami ne vedo, kako velik sovražnik jim je bil škof Nagl.

Uspehov škof Nagl v Trstu ni dosegel. Sicer je pridobil nekaj slovenskih kaplanov, ki so poskušali vjeti Slovence za nekako škofovo krščansko - socialno stranko, a uspehov niso imeli. Tudi med Italijani je delal škof Nagl take poskuse, a tudi pri njih ni nič opravil.

Nagl se je kot škof v Trstu počutil nekako tako, kakor se počuti kak dunajski grofič kot okrajni komisar v Črnomlju. Tak grofič šteje dneve in ure, kdaj bo poklican v ministrstvo, škof Nagl pa je šel ure in dneve, da doseže kako višje mesto.

In to se mu je posrečilo, morda v večji meri, kakor je kdaj mislil. To je toliko čudnejše, ker se je Nagl v Trstu vendar hudo kompromitiral z nekimi nunami.

Danes širši javnosti še ni znano, po kakih potih je Nagl dosegel, da je bil nekega dne imenovan za koadjutorja dunajskega nadškofa minole dni umrlega kardinala Gruše. Vsekako so morala to biti čudna in skrivnostna pota. Kar naenkrat je bil mali tržaški škofič mogočen cerkveni dostojanstvenik, koadjutor cum jure successionis, s pravico, postati dunajski nadškof, čim zatise kardinal Gruša oči.

To imenovanje je vzbudilo takrat velikansko senzacijo, ne le ker se je zgodilo brez vednosti in proti volji kardinala Gruše, nego tudi zato, ker je bil Nagl na ljubav na ponizevalen in žaljiv način potisnjen v stran škof Maršal, najpopularnejši dunajski duhovnik, ki je kot generalni vikar že več let bil pravi vodja dunajske nadškofije in je po vsi pravici smel pričakovati, da postane naslednik kardinala Gruše.

Zakaj je bil škof Maršal v stran pahnjeno, to ni danes nobena tajnost več. Maršal je bil vzgojitelj pokojnega prestolonaslednika Rudolfa in učitelj sedanjega prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Ko se je nadvojvoda Franc Ferdinand hotel poročiti s svojo sedanjo soprogo vojvodinjo Hohenberg, rojeno grofice Chotek, je cesar naročil škofu Maršalu, naj poskusi prestolonaslednika prepričati, da bi to misel opustil. Nadvojvoda pa se ni udal in se je pozneje s cesarjevim privoljenjem poročil s svojo sedanjo soprogo.

Škof Maršal ni bil od takrat nič več v milosti pri prestolonasledniku.

Zgodilo se je pozneje, da je prestolonaslednikov spovednik, iz Nem-

čije privandran benediktinec pater grof Galen, eden najhujših in najnestrpnejših klerikalnih petelinov v celi monarhiji, na predrzen način kolportiral pred stolno cerkviijo dunajsko različne pamflete proti liberalcem, socialnim demokratom in protestantom. Ker je kolportirajo prepovedana, je početje patra grofa Galena vzbudilo velikansko ogorčenje, vse stranke so protestirale, toda poklicane posvetne oblasti niso storile svoje dolžnosti. Pater grof Galen je nadaljeval svoje početje, zanašajoč se, da mu policija in državno pravdnistvo in drugi državni organi ne bodo nič storili. A ker se posvetne oblasti niso spomnile svoje dolžnosti, je pa vmes posegel škof Maršal in je patra grofa Galena spodil iz cerkve in mu prepovedal kolportiranje njegovih pamfletov v božjem hramu.

Od tedaj je pater grof Galen spletkaril proti škofu Maršalu in ker ima ta pater in grof kot spovednik prestolonaslednika vpliv in vse mogoče zveze, mu seveda ni bilo težko, podstaviti škofu Maršalu nogo. Tržaški škofič Nagl je postal dunajski koadjutor in škof Maršal je odletel v stran. Vihar na Dunaju je bil takrat velikanski in visoki krogi so morali napeti vse moči in poklicati škofa Maršala samega na pomoč, da so pogladili celo stvar. Škof Maršal pa tega udarca ni prebolel. Šel je v Jeruzalem. Ko se je vrnil na Dunaj, mu je prebivalstvo priredilo tak sprejem, kakor samo kakemu cesarju, a kaka dva meseca pozneje je škof Maršal umrl. In zdaj si je mel roke spletkarski pater grof Galen.

Zdaj je umrl tudi kardinal Gruša in dosedanji njegov koadjutor Nagl je kar mehanično postal dunajski nadškof in ne bo dolgo, pa bo postal tudi kardinal. Dunajski nadškof je prvi cerkveni dostojanstvenik v državi. Nagl pa neče biti samo tambourmajor avstrijskega episkopata, nego tudi njegov duševni voditelj in zapovednik ter general cele črne vojske avstrijske. Njegove zveze s tisti močmi, ki so ga spravile na sedež dunajskega nadškofa, ga seveda posebno usposabljaajo za vodstvo črne armade in kakor kažejo njegove priprave, že opremlja konja, ki ga hoče zajahati in že brusi meč za vojno proti liberalcem in socialnim demokratom, o katerih pravi, da hočejo klerikalizmu v Avstriji pripraviti tisto usodo, kakor jo je ućakal med romanskimi narodi. Tudi slovenski mame-

luki cerkvene armade že trobijo na bojno trombo in vse kaže, da se pripravljajo velika vojna. Nadškof Nagl bo vodil črno vojsko; upamo, da doživi tudi on svoj Kraljevi gradec.

Občinske volitve v Novem mestu.

VII.

Vzajemno delo meščanov je ustvarilo v Novem mestu hranilnico, ki deluje dobro, koristno. Ta naša hranilnica posoja denar ljudem brez razlike političnega izpovedanja. Proti temu denarnemu zavodu osnovali so duhovniki hranilnico in posojilnico v bližnji Kandiji. Voditelji tega zavoda so duhovniki. Dolenjska ni bogata, dasi bi lahko bila. Ali kje denarja dobiti v okraju za toliko denarnih zavodov, kakor jih je že v novomeškem okraju! — In v Kandiji so okoli breali, kakor bi bili izključni denarni zavod za vso Kranjsko! Ta kandijska hranilnica je tudi strogo pazila na to, da preskrbljuje klerikalce z denarjem. Pa revče si je zidalo drago poslopje, kupilo drag stavbni prostor in letos, ko je suša tudi bila na denarnem trgu, je ta hranilnica-posojilnica kar se je dala iztoževala izposojene denarje. Kmeti so jokali, kleli, največ pa oni nerodni kmeti, ki so jamčili za druge, ker so ubogali »gospoda«. V teh stiskah se je kmet obrnil do naše novomeške hranilnice in ta je pomagala, kar se je dalo, kakor že prej meščanom in kmetom. — Navedel sem to, ker hočem dokazati, da kat. duhovnik naravnost sovraži meščana, da mu hoče škodovati, kjer more. Strmoglavitost so hoteli naši slovenski duhovniki mestno hranilnico in zdaj so sami zadovoljni, da obstaja, da se kmet preveč ne jezi nad isto. O farovski hranilnici in posojilnici se pa sedaj nobeden rad ne meni, — prav tiho je postalo in okoli nje. Ker se tem slov. rojakom-duhovnikom ni posrečilo v preplepi krčanski ljubezni v imenu Kristusa-kralja započeto delo, uničevanje naše mestne hranilnice, — bi zdaj radi dobili v roke naš dobro fundiran in upravljan masni denarni institut.

Mesto jamči za dolgeve mestne hranilnice; bog ne daj, da bi ta institut prišel v zapravljive roke kat. duhovenstva, — ubogo Novo mesto te-

LISTEK.

Sam!

Spisal L. Z.
(Konec.)

»Kar tam - le naj gredo, gospod, kjer mali tako vpije. Oh, vedo, gospod, ta - le otrok pa res zmeraj kriči: cela vas ga je že sita. Uboga mati! Pet sem jih imela, pa nobeden ni bil tako siten. Saj pravim in še rečem, gosposki otroci, s temi je pa res križ. To je dobro, da mi nismo gosposki. Pa — vedo, gospod, kaj sem hotela že reči.«

»Že dobro, že, mama,« sem prestrigel neskončno nit starkinega govora, »z bogom!«

»Pa z bogom, no, in hvaljen bodi Jezus Kristus! Pa naj nikar kaj ne zamerijo, gospod! Ampak vročina je pa že taka, saj pravim, vse bo zgorelo.«

Več nisem slišal in tudi ne vem za gotovo, ali je starka govorila tam še pol ure, ali samo četrť še z mano, potem ko sem bil že v šoli. . . .

»Ali ne boš tiho? Ti sitni otrok, ti!«

»Meee . . . meee . . .«
»Ššt! No, nikar okcat, ne ne! — Francček, no! Saj si plidkan, ja plidkan. Ššt, ššt!«

»Meee . . .«
»Tako plidkan naš Francček . . . ja . . . Tako bodi no tiho že enkrat, kdo te bo pa poslušal? Če ne boš priden, te bo bavljal! Bum, bum . . .«

Nekdo je bobnal po omari, ali kaj in res je otrok za trenutek utihnil.

»Kodi neki hodita ona dva, bog se usmili! Juha bo vsa za nič . . .«

»Meee . . .«
»Ššt! tja, tutaja . . . Oh, s temi otroci je pa res križ. Da bi le kmalu shodili!«

»Meee . . .«

Nekaj časa sem stal v veži in bil nevidna priča tega zanimivega pogovora. In pri tem so prišle misli, skoraj sentimentalne. Sladkosti rodbinskega življenja. Darinka. Koliko lepše je bilo včasih! V tihih večerih, ko sva se ljubila med hruskami in jablanami, sva včasih poslušala otročji jok in prav nič nisva mislila na otroke . . . In zdaj?! . . . Meee . . .

Težko je človeku samemu biti! In jaz sem sam in ona ima moža, ima otroka. Ali kaj je težje? . . . Meee . . .

Stopil sem proti vratom, odkoder se je slišal jok in tolažba, in ta vrata so se odprla, vonj po mesu, juhi in bogve, po čem še, se je razširil po veži, in sredi tega vonja se je prikazala slika, o kateri pravi Zola, da je najlepša: mati z detetom v naročju. »O, Lojze, pozdravljen!«

Podal sem ji roko, v prvem trenutku me je nekaj stisnilo v grlu; njena desnica je bila vroča in potna.

»Kje pa je Janez?«

Oddahnil sem se. Ona ljubi svojega moža! »Prav ima,« sem pomislil in čisto miren in — hladno sem odgovoril:

»Kaj ga ni doma? Jaz ga nisem srečal.«

»To je pa čudno. Tebi je šel nasproti. Pojdi no noter v sobo, tu je prevroče.«

Peljala me je v precej čedno sobo, njena še mlada in sveža postava je stopala pred menoj, tiho je šumelo krilo okoli njenih nog in — Francček, pridni, mali sinček je gonil svojo neprijetno pesem.

»Kar misli, da si doma. Mi boš že oprostil, jaz moram biti v kuhinji. Saj mora itak kmalu on priti . . . Ššt . . . Oh, koliko skrbi mi dela ta otrok . . .«

Odšla je v kuhinjo, jaz sem si ogledoval sobo brez posebnih misli; kdo bi zmeraj mislil!

Kmalu je prišel Župar. Ves potan je bil in ves rdeč v obraz.

»O, kaj si že tukaj?«

»Menda,« sem odgovoril na prijazni pozdrav; »kod pa si ti hodil?«

»Veš — pa nikar njej ne povej — jaz sem si mislil: Kaj bi hodil v tej vročini uro daleč na postajo? Saj, sem mislil, da se boš gotovo oglašil v gostilni takoj, ko prideš sem.

Čuden človek si ti: prideš v vas, pa ne da bi si šel žejo hladit v gostilno. Saj si žejen, kaj ne, da si žejen? Čakaj, takoj grem po vino.«

»Kaj imaš doma vino?«

»Ne, ampak v gostilno.«

»Nič ne hodi, sicer se spet zadržiš. Saj ni, da bi človek zmerom pil.«

»Prav imaš. Saj pojdeva pa potem v gostilno. Ona ostane doma pri otroku; sicer pa itak ne pije vina.«

Iz kuhinje je donel otrokov jok.

»Nekaj bolan je ta otrok, od večeraj sem skoraj vedno vpilje. Ampak lep je, kaj? Ali si ga videl? Ali ni lep, kaj?«

»Mhm! Ampak ta jok . . . Sladkosti zakonskega življenja . . .« sem se nasmejal. »Kaj te ne stori nervoznega?«

»Je treba potrpeti. Sladkosti zakonskega življenja, praviš in se smeješ. Ta otrokov jok se že prenese za vse druge prijetnosti, ki jih nudi zakon. Pomisli, kaj ni prijetno, ko prideš od dela, vse izmučen, nervozen, pa te pozdravi tako - le nežno bitje in te potolaži, obriše s čela pot in prežene vse skrbi! Poleg tega pa misel, da je to lepo bitje popolnoma tvoje, vdano tebi z dušo in telesom in samo tebi, nikomur drugemu! Seveda če je žena nezvesta, je kaj drugega. Ampak moja je zvesta, moja Darinka! Ali verjameš?«

»Gotovo,« sem potrdil in sem se za trenutek zamislil. Morda ima le

prav Župar, morda je le bolj prijeten zakon, kakor taka-le navadna, neblagoslovljena ljubezen. Ali veš kdaj, če ti je ljubica zvesta, če ne obira poleg tebe še kdo sadja z iste jablane? In koliko ovir je časih, predno se moreta ljubeči in ljubeča združiti! V zakonu pa sta vedno skupaj, skoraj vsako uro, vsak trenutek. Vendar, vendar . . .

»Ti, prosim te, primi otroka, da jaz napravim kosilo!« Darinka je prinesla iz kuhinje dete in ga izročila očetu in zdaj se je začel isti interesantni pogovor med očetom in sinom, kakor se je vršil ob mojem prihodu med materjo in sinom.

Jaz sem med tem premišljeval in preudarjal dobre in slabe strani sv. zakona, moje misli so se slednjič koncentrirale na Darinko, ki je pogrinjala veliko mizo sredi sobe. Ali je tekem poldruga leta res povsem pozabila na-me? Ali bi res ostala zvesta Župarju, če bi . . .

Ozirom sem se vanjo. Držala se je hladno in resno, pogledala je na moža in otroka z istim resnim pogledom. Župar je gledal mirno in zadovoljno ter je potrpežljivo gugal maledga kričaća.

»Zadovoljen par,« sem pomislil. »Brez velike, razburjajoče sreče. Ne bom jima motil mirne zadovoljnosti.«

Obed je potekel mirno, le malo besed se je izgovorilo v nežnih pre-

daj! — Človek, ki slepo zaupa duhovniku, ne premišljuje dosti o tem, ako duhovnik pravi ravna ali ne. Ta mu je svet mož, ki po njegovem mnenju ne more varati, tega baje sveti duh spremlja na vseh potih in tudi pri upravi denarnih institutov, o kateri prav nič ne razume. Znano je, da so papeži le mogli upravljati velikanska bogastva, katere jim je dala neumnost vernikov v srednjem veku, da so dobili židove v službo, ki so upravljali ta bogastva. Statistika nas uči, da je katolik proti židu, protestantu sploh slabši gospodar, njegov duhovnik ve le najti nove davke, ki njemu koristijo, varčiti, upravljati tuji denar pa ne zna. Novomeščani, naša hranilnica stoji dobro, — kdo od vas ima korajžo, da bi izročil upravo tega dobrotljivega denarnega zavoda kat. duhovniku in njihovim političnim prijateljem, kateri duhovnika ubogajo in morajo ubogati, drugače jim ne da karte za vožnjo v svitla nebese, ali jim ne da kaj zaslužiti tukaj na zemlji, ki bi jim škodil v avanzman, ki bi otroke preganjal v šolah.

Slov. duhovniki na Kranjskem so v svoji prevzetnosti proglasili bajkot vseh onih, ki se jim ne vda. Na uradništvu pritiskajo, namigavši jim, da sedijo zdaj na dvoru in pri prestolonasledniku na žametnih sedežih. Na lastnih rojakih se hočejo raznesti, jim gmotno škodovati. Nimajo usmiljenja, škodovati hočejo uradniku, ki se težavno bojuje, da preskrbi svoje otroke, škodovati hočejo obrtniku, ki se težavno drži na površju. To jim je vseeno. Kat. celibator nima familije, svoje nezakonske otroke zametuje. V familiji se vzgaja potrpečljivost, ljubezen do sočloveka. Proti takim ljudem izda le eno sredstvo: spodbijaj jih, kar se da in udari, kar moreš, ko se priljubljuje in se utihotapi hočejo v občinsko upravo.

Novomeščani imamo precej občinskega dolga. Zidati je morala občina dosti in še bo morala. Naše Novo mesto je zaostalo v razvoju in si je že moralo v kratkih letih pripraviti dosti tega, kar novodobno večje mesto imeti mora za bivanje v njem — in še pripravljati mora, ker se ni vse storjeno. Dosti več uradništva je danes treba občini in delavcev, dohodki so pa še majhni, ker tudi dohodki meščanov niso veliki in se jim ne more natrpiti večji davek. Novi obč. odbor čakajo velike skrbi. Gotovo je, da je kranjski dež. odbor razven Tavčarja sklenil, delati na to, da bode novi kolodvor obeh znanih železnic v Kandiji. Duhovniki in njih privrženci so volili ta odbor. Voja duhovništva se izvršuje pri tem. Dajte duhovnikom vdane odborne voliti in le-ti se ne bodo, se ne smejo ganiti v tem življenjskem vprašanju za Novo mesto, da, tako ponižni in brezmiselnih morajo biti taki odborniki, da še sami prosijo za to, da se Novomeščanom zadrigne vrat. — In denar za nune, denar za prenovljenje kapiteljske cerkve, denar za most, ki zveže novi kolodvor v Kandiji z mestom in hranilnica, da dokler kaj imaš in potem — hranilnica in mestna občina napovejta konkurz!

Prihodnje volitve odborikov v naš obč. odbor so prav važne zaradi tega, ker hoče prvokrat duhovnik postaviti svoje ljudi v odbor in drugič zaradi tega, ker bo novemu odboru pripravljati dosti nujnih občinskih institutov, ki bodo stali precej denarja in katerih oživljenje zahteva, da so možje odborniki, ki poznajo solidarnost meščanstva, ki obstoji v tem, da skrbimo za meščane, ne pa v tem, da bi skrbeli za dobrobit duhovniške kaste s privrski: njene mnihe in nune. Izvzeti so le usmiljeni bratje in

sledkih, kajti mali Franček ni miroval...

Popoldne je bilo pijače, kakor ob nevhiti dežja. Z Župarjem sva obiskala več krčem in povsod je bilo dosti ljudi, ki so ujam hoteli na vsak način upijati. To se jim je pri mojem prijatelju precej posrečilo, pri meni manj, ker sem mislil iti v večerni vlakom proti Ljubljani. Odkraka se je Župar držal čemerno, pozneje se je razjezil in komaj sem ga umiril, ko je naenkrat, brez neposrednega vzroka začel vpiti:

»Darinka je moja, pa samo moja, ona mi je zvesta! Kaj ti misliš, da ni zvesta?« se je obrnil na-me.

»Gotovo, da je,« sem ga miril, premišljujoč, kako pride na to vprašanje. Ali je morda kaj vedel, da sva se z Darinko nekdanj ljubila? Saj od tega je bilo že par let in poleg tega ni bilo nič pregrešnega med nama. Res, da bi bila nemara rajša vzela mene, če ne bi bil še študent, ampak zdaj — zdaj gotovo ne misli več na-me.

Ko sem Župarja dobrodušno prepričal, da mu je žena zvesta, je postal mehak in ljubeznjiv, začel mi je praviti, kako da me ima rad in da mu je vedno imel rad, komaj sem se ubral njegovih poljubov. In med tem smo pili in peli s kmečkimi fanti, da je bilo veselje in da sem jaz zvečer srečno zamudil zadnji vlak.

sestre, katerim se pomore, kolikor je mogoče, ti so edini koristni samotarji.

Meščani so imeli svoje boje med sabo, bili časih različnih mial, kako urejati svoje gospodarstvo. To ni bilo škodljivo. Ali meščani niso trpeli, da je kaka druga družba belala posegati v njih spore, njih upravo mestnega premoženja. Meščani so dosti darovali za božjo čast, najlepše umetnosti so povzročali po katoliškem svetu ti darovi, ali katoliški duhovnik ni smel svojih rok vtakniti v gospodarske in kulturne zadeve meščanstva. Le v kakem manjšem trgu, mestecu je prišel po tercijalstvu do kaj pomena v teh zadevah, ali moral je tudi tu biti skromen glede svojih koristi.

Upamo, da je Novomeščanom njih mesto še kaj pri sreč. To mesto leži v enem najlepših krajev slovenske zemlje. Na tem prostoru naj se razvije lep, dom, »ženskam v veselje, moškim v čast«.

Pustimo beračenje pri državi, ista še gimnazijskega poslopja ni gradila drugače, kakor da je uboga mestna občina zanj kupila drago stavbišče; država ni nikdar kaj rada dala za dolenski svet. Pustimo milodare države, kjer so in poprimimo se pogumno dela za povzdigo gospodarstva posameznih in našega mesta iz lastnih moči. V pretečenih 25. letih se je že veliko storilo. Pred 25. leti je rajnik glavar Ekel mogel reči, da se za njegovega uradovanja 23 let ni stavila v Novem mestu nova hiša, danes gledamo že na povsem obnovljeno Novo mesto; še-le zdaj naprej se bo po pravici smelo zvati naše mesto »Novo mesto«. Povsod morajo mestne občine delati dolg, drage stavbe so potrebne; bodoči rodovi bodo marsikateri starejši dolg morali plačati, ali povsod skrbijo za to, da ti dolгови kaj prida ustvarjajo mestu, meščanom, da je kaj koristnega videti, nekaj mestnega premoženja, nekaj hi-poteke za dolgoce.

In ker novomeško meščanstvo, med katero štejem tudi naše uradništvo, gotovo po veliki večini vse to v mislih ima in tudi veren katolik v denarnih stvareh nič ne zaupa katoliškemu duhovniku, sem prepričan, da bo naše meščanstvo pri prihodnjih volitvah v občinski odbor solidarno postopalo in gledalo na to, kar zahteva korist in čast meščanstva.

Katoliški duhovniki s svojimi posvetnimi slugami so skrbeli za to, da razven Ljubljane, drugi meščan na Kranjskem, ne more poslati v državni zbor svojega poslanca, v deželi so duhovniki s pomočjo grajščakov dobili premoč, — tedaj skrbimo meščani vsaj za to, da bomo v naših mestih mi gospodarji, ne pa katoliški duhovnik s svojo pravlačno žlahto!

Stari agitator.

Politična kronika.

V ogrsko-hrvaškem državnem zboru je interpeliral posl. Györfy zaradi krize v vojnem ministrstvu. V utemeljevanju svoje interpelacije je izvajal, da se govori, da je prestolonaslednik povzročil padec vojnega ministra Schönaicha. Take vesti ne more interpelant že v interesu prestolonaslednika smatrati kot resne. Dolžnost vlade bi bila, da prepreči taka poročila, vsaj vlada itak ni odgovorna za dejanja prestolonaslednika. V zmislu državnega prava je vlada odgovorna le za dejanja krone. Tudi rešitvi brambnih predlog bi odstop vojnega ministra zelo škodoval, vsaj so te predloge vendar delo vojnega ministra. Niso predloge ogr-

»Naj bo za enkrat,« sem si mislil in hotel iti spat v krčmarjev štedenj. Ali Župar mi je ves ogorčen začel trpeti, da sem jaz njegov prijatelj in gost in da naj ga tristo hudičev vzame, če me pusti spati kje drugje, kakor v njegovi lastni postelji. Spreml sem ga torej okoli polnoči domov, da ga spravim spat in se vrnem v krčmarjev štedenj.

Ko sva se brez velike nezgode prigugala na stanovanje, sem ga hotel iz prve sobe diskretno spraviti v spalnico, pa ni šlo.

»Jaz bom spal tukaj na zofi in ti boš spal na moji postelji. Tako bo in nič drugače. Kaj? Tukaj ti nimaš ničesar govoriti, tu sem jaz gospodar! Bomo videli, če bo tako, kakor jaz pravim, ali ne...«

Zavalil se je na zozo in sekundo pozneje je že smrčal. V spalnici je začel otrok. »Pa naj spi na zofi,« sem si mislil in se sklonil nad svetilko, da ugasmem luč in odidem. Ali tedaj sem zatrepetal. Za mano se je nekaj zganilo, nalahko so škrtala vrata, vroče, mehko roko sem začutil na svoji rami.

»Pusti pijanca! Kaj me ne ljubiš več, Lojze?«

»Zvesta mi je, zvesta,« je mr-mral moj prijatelj v spanju, ravno ko sem ugasnil luč in stopil v spalnico...

ske vlade, temveč predloge skupna vlade. Ni gotova, če se bo naslednik sedanjega vojnega ministra tudi zavzemal za brambne predloge. Kriza v vojnem ministrstvu je na Ogrskem posebno v sled tega vzbudila veliko vznemirjenje, ker je moral baron Schönaich vsled tega podati demisijsko, ker je Madžarom dovolil nekatere koncesije. Min. predsednik grof Khuen-Hedervary je na to odgovoril: Vsekakor mi je znano, da je vojni minister že dalj časa na dopustu; da bi pa demisioniral, o tem mi ni nič znanega, vsled česar so vsa ostala vprašanja brespredmetna. Kar se tiče državnopravnih izvajanj interpellantovih, tedaj se min. predsedniku ne zdi umestno, da bi z ozirom na to moral imeti celo državnopravno predavanje. Omenjal je § 88 brambne predloge, ki pravi, da bi izvedba tega zak. načrta poverjena honvednemu ministru. Če misli pa interpellant, da bi morda pred sprejemom zak. načrta nastopila ministrska kriza, kar bi predlogi škodovali, tedaj pa priporoča, naj se predloga kakor hitro mogoče reši. — Zbornica je vzela odgovor ministrskega predsednika na znanje.

Odgovora ogrskega min. predsednika na interpelacijo poslance Györfyja ne smemo, kakor poroča dopisnik »N. Wr. Tagblatt«, tako razlagati, kakor bi se v krizi vojnega ministra Schönaicha kaj izpremenilo. Izpremembo v vojnem ministrstvu lahko smatramo kot končano dejstvo, le formalna stran te zadeve še ni izvedena. Vojni minister baron Schönaich je na dopustu in ko je izvedel, da je njegovo stališče omajano, je takoj vprašal, če žele na merodajnem mestu, da prekine svoj dopust in pride v avdienco k cesarju. Ker zadeva ni tako nujna, tedaj se je sklenilo, da se baron Schönaich že 16. septembra vrne s svojega dopusta, na kar ga bo vladar takoj sprejel v avdienci. Ker bodo do tega termina velike vojaške vaje na Zgorjem Ogrskem, ki jih bo vodil prestolonaslednik, že končane, tedaj se jih baron Schönaich ne bo udeležil. Formalitete ki so potrebne za izpremembo v vojnem ministrstvu, se bodo torej izvršile okoli 18. septembra. Prvi sekijski šef v vojnem ministrstvu pl. Krobatin, ki sedaj nadomešča barona Schönaicha, se bo udeležil prej omenjenih vaj. Ker bo pa še le po vajah imenovan za vojnega ministra, tedaj bo fungiral samo kot razsodnik. Kar se pa tiče izpremembe v vodstvu generalnega štaba, tedaj se bo ta formalno izvršila še le povodom novembrskega avanzmaja.

Turški ministrski svet je sklenil, da bode uporaba arabskega ali latinskega alfabeta v ljudskih šolah prosta pod pogojem, da se koran bere v arabski pisavi. V srednjih šolah naj se pa rabi edinole arabska pisava. Kakor se govori, se je min. svet bavil tudi s perzijskim vprašanjem in z eventualno pomožitvijo konzulatnih straž. — Ker je v Zg. Albaniji zopet mir, je vojno ministrstvo sklenilo, odpustiti redifne divizije v Siwi, Amasiji, Trapeuntu in Angori. — V Jeničevdardiju se je vršil boj z neko bulgarsko četo, v kateri je bil ubit znani četovodja Apostol in dva njegova tovariša. — Neki Albanec plemena Toski je poskušal ustreliti mutesarifa v Argyrokastru, ko je ta šel iz konaka. Atenat se je pa ponesrečil, napadalec pa srečno ušel. Ker je prebivalstvo zelo razburjeno, tedaj bo turška vlada najbrže poslala nove čete v ta kraj.

Rusko-nemški sporazum se bliža menda svojem zaključku. Poročila iz Pariza pravijo, da se bo sporazum nanašal samo na Perzijo: Nemčija obljubi, da se odpove vsakemu političnemu delovanju v severni Perziji; Rusija se pa zaveže, da zveže železnice, ki jih zgradi v Perziji, z bagdadsko železnico in da pusti nemški trgovini in industriji odprta vrata v Perzijo. Kakšen bo pa končni efekt, se bo še le videlo. »W. Allgem. Zeitung« pa poroča iz diplomatskih krogov, da so vsa ta poročila prenapeljena. Pogajanja med obojema državama še ne bodo kmalu končana. Ruska vlada zavzema stališče, da toliko časa ne podpisuje rusko-nemške pogodbe, dokler ne bo rešeno maroško vprašanje. Rusija smatra to kot zavezništvo Francije za svojo dolžnost.

Stalersko.

Iz Dobrne. Slučajno mi pride »Slov. Gospodar« št. 33 od 27. m. m. v roke, v katerem najdem kar tri dopise iz Dobrne. V istih se meni dobro znani dopisneče norčuje iz nekatere svojih občanov, seveda le iz sovražstva, ker ne trobijo v njegov rog. Te neslanosti mi silijo pero v roko, da mu vsaj nekaj na iste odgovorim. Kaj ne, dragi dopisneče, zgrabi te

ard in ogorčenje nad tem, da je občinski tajnik sam poprej odpovedal in tudi odšel, predno vam je bilo mogoče istemu že zmirom obetano breo dati, ne pa zaradi v dopisu navedenih vzrokov, kateri so eden kot drugi iz trte izvit ali bolje rečeno zlagani. Trn v oči je vam bil, ker se ni strinjali z vašim hujkanjem in razgrajanjem proti drugo mislečim. — Da bi bile Toplice letos dobro obiskane je zopet neresnica, res pa je, da so vsako leto slabše, kar se lahko razvidi iz seznamov letoviščarjev. Toda vzroka tega slabega obiska ni iskati pri vodstvu kopališča, ampak če že ne vsega saj najdemo pri klerikalni druhali, katera nahuješana od svojih voditeljev razgraja po tukajšnjih hotelih prepevaje za tuje žaljive pesmi, katere letoviščarji mimogrede slišijo in se zgrajajo nad tem zoolikanemdejanjem. Da je pa dopisnik »Slov. Naroda« imel prav; svedoči tudi dejstvo, da so se na dan občinskih volitev zvečer vršili izgrezi zoper naprednjaka, ker se ni volitve udeležil in volil z njih stranko, kar dokazujejo različni sodnijski akti. Torej ljubi dopisneče, jasno je, da je le tvoj material sam laž, zategadelj pade pozdrav »sram te bodi lažnjivec« v podvojeni meri tebi nazaj. Dalje se hoče norčevati pomilovanja vredno dopisneče iz Blažičevega Anzeza zaradi odhoda Frica Firmeza z besedami: »Kaj bo, kaj bo zdaj z nami« in več sličnih stavkov, ali moramo istemu povedati, da je treba v resnici stokati, sicer ne zaradi Frica, ampak iz sledečih vzrokov. Približno pred dvema letoma imela je občina vsled vestnega blagajnika prihrankov okroglih 13.000 K — in danes po dveh letih je prazna blagajna, ako ravno se niso občinske doklade nič znižale, ampak še nekaj zvišale, reklo se bo, da so se občinska poslopja popravljala, ali za ta popravila se ni izdalo še polovico prihranjenega denarja, torej kam je prišel drugi denar? Ni čudo, da se davkoplačevalci zgrajajo nad takim gospodarstvom in ponujajo druge kam gre njih denar. — Letos so se zopet popravila nadarbinska in župnijska poslopja, akoravno še niso bila v takem stanju, da bi bila neobhodno popravila potrebna. Stroški teh popravil znašajo okroglo 4000 K, za dobronsko občino ogromna vsota. Ker je ljudstvo revno, so začeli davkoplačevalci godrnjati. Radi tega se je razleco dne 9. m. m. zagotavljalo, da se stroški tega popravila ne bodo razdelili na davek, ampak da bodo farani po svoji zmoglosti prispevali in ostalo bode plačal g. župnik sam. Vzlic ti izjavi je g. župnik storil korake, da bi te stroške mogla zopet prevzeti občina, toda ker je ta to delo, brez prejšnjega dovoljenja občinskega odbora oddal, mu odbor tudi ni dovolil cele vsote, nego le eno četrtino in pade tričetrtine stroškov na g. župnika. Kdor pa tega gospoda dobro pozna, si bode vse kaj drugega mislil, kakor da bi ta gospod kaj plačal. Torej dragi dopisneček, pusti mirne soobčane pri miru, ter norčuj se ako ti ljubo iz tukaj navedenega vzornega gospodarstva in premišljuj kako bode, ako bodeš v resnici prisiljeni napovedati konkurz.

Bralno društvo na Dolu pri Hrastniku priredi v nedeljo, dne 20. avgusta gledališko predstavo v prostorih dolske posojilnice. Začetek točno ob pol 4. popoldne. Upozorita se igri »Starinarica« in »Bucek v strahu«. Prosta zabava s plesom se vrši nato v gostilni gosp. Antona Drakserja (»Na pošči«). Čisti dobiček je namenjen v pomožitev knjižnice. Gosti dobrodošli!

Iz Sevnice. Kakor vsako leto, je tudi letos praznovala tukajšnja nemška šola v nedeljo, dne 13. avgusta svoj šolski sklep. Kako se je pri tej veselici navduševalo za renegatstvo naše večina slovenske otroke, ne bomo razlagali. Nas bolj zanimava »veselica«, ki se je po zabavi šolarjev nadaljevala med odraslimi sevniki »tevtoni« v nemškem taborišču »Neuheim«. Prožeti od maščevalnosti bi bili posamezni radi poskusili bojevitost svojih germanskih pradedov. Toda napadati Slovence, je v Sevnici nevarno, hajd torej na medsebojni boji! Da svojo vročo »germansko« kri ohladita, sta se spopadla v divjem boju dva najbolj »pristna« tevtona, in sicer železniški aspirant v Sevnici, Pliberšek, in učitelj na nemški šoli v Hrastniku, Schmuck, rodom Sevnčan. V hudem boju je zadnji nemškega Pliberška, ki vse, karje slovenskega, izizivalno sovražil ter s tem nikakor ne dela veselja svojim slovenskim staršem, tako namikastil, da v ponedeljek ni mogel nastopiti svoje železniške službe, temveč se je javil »bolnega«. Radovedni smo, ali bo južna železnica takemu »bolniku« poslala potrebno »zdravilo« in kako dario bo naklonil »šulverajne« svoje-mu rokoboren Schmucku kot zmagovalcu v boju s svojim pristno germanskim bratcem. — Toliko za danes. O podrobnostih turnirja v »Neuheimu« še poročamo.

Zidanmoška podružnica društva jugoslovanskih železniških uradnikov vabi svoje člane in tovariše na izredni občni zbor, ki se vrši v soboto, dne 19. avgusta ob 5. popoldne v hotelu Juvanci na Zidanem mostu. Dnevni red: 1. Poročilo o izrednem občnem zboru v Trstu. 2. Volitev delegatov v smislu sklepa občnega zbora v Trstu. 3. Predlogi za delegacijsko sejo. 4. Slučajnosti. — Tovariši! Z ozirom na važnost dnevnega reda bodi udeležba polnoštevilna!

Mestinje. Mnogokrat smo slišali željo, naj prirede naprednjaki v teh krajih nekako veselico, da pokažejo, da še žive in ob tej priliki sklenejo trdnješo zvezo. Toda vsakdo se je bal poloma in blamaže. Toda 13. avgust je pokazal, da je bil strah prazen. — Res je bilo inteligence mnogo manj, nego smo je pričakovali, zato so se pa odlikovali kmetje. Pogrešali smo marsikoga, ki so sicer vsi navdušeni za napredek, družbo in zabavo, posebno sosedje iz jugozapada, a videli smo tudi mnoge kmeta, o katerem so že bile govorice, da je postal ponižni sluga šentpeterske strahovlade. Prireditelji so si bili v svesti svoje naloge, prebiti led nadaljnim uspehom, obenem pa doseči tudi v gmotnem oziru najmožnejši, kar je dokazala veselica sama. Vse je bilo na svojem mestu, vse pripravljeno in lepo urejeno. Diletantje so pokazali svoje zmoglosti in polni meri. Vloge, ki so same na sebi dovolj smešne, so v rokah spretnih igralcev res oživele in že sedaj zahteva pripristo ljudstvo, da se igra ponovi, kar je najlepši poklon igralcem, pa tudi pisatelju »Treh tičkov«. Toda, ko je bila zabava najživahnejša, smo se morali posloviiti, ključ ob domačini: »Po krepko začrtani poti naprej!« —

Iz Mestinja. Ciril-Metodova veselica se je minulo nedeljo v našem črnem kraju dobro obnesla! Posebna hvala za dober uspeh gre gostilničarju g. Smehu, ki nam je mnogo pomagel pri pripravi in vse goste imenitno postregel, dalje gospej Korbarjevi, gospodičnam Fünkovi, Zavašnikovi, Sitterjevi, Štefinovi in Strmškovi. Veselica je pokazala, da se da tudi pri nas s trudom in poštvalnostjo doseči lepe uspehe.

Sv. Križ - Slatina. Prireditelji veselice se tem potom najiskrenejše zahvaljujejo vsem, ki so pripomogli, da se je slavnost v Mestinju tako lepo vršila. Posebej se zahvaljujemo gosp. Smehu za izdatno pomoč pri pripravi; gospe Korbarjevi, gđ. Fünkovi, Albini Zavašnikovi (šepetalka), Sitterjevi (špela), Šetinovi in Strmškovi za trud in vztrajnost pri igri in pri prodaji vstopnic, konfetijev, narodniholkov, razglednic, evetlic itd. Slednjič pa tudi slavnemu občinstvu, ki se je udeležilo veselice tako mnogobrojno. Lepa hvala tudi tistim, ki so mislili, da bo njihova bliščeča odsotnost veselico onemogočila.

Hmeljarsko društvo v Zalcu nam piše: Zaradi neugodne hmeljske letine je razstavljalni odbor sklenil, da se za letos nameravana hmeljska razstava preloži na prihodnje leto. Hmeljarsko društvo ima za hmeljske obiralec tudi legitimacije pripravljene, s katerimi se zamorejo isti tudi na državni železnici (Celje-Velenje) voziti za polovico voznine; vendar se mora pri blagajni zglasti najmanj deset obiralcev, od katerih mora vsakdo imeti na svoje ime se gla-sečo legitimacijo; le-te morajo imeti županov podpis, občinski pečat in datum. Kakor znano, je letos vsled predprodaje hmelja mnogo hmeljarjev hudo oskudovanih; hmeljarsko društvo hoče poskusiti tem hmeljarjem pomagati, kolikor se bode dalo in izgubo, katera znese že sedaj blizu 1.000.000 K zmanjšati. V to svrhu je potrebno, da vsi oni hmeljarji, kateri s predprodajo sami niso silili, takoj naznanijo hmelj. društvu, kdaj, koliko, komu in po kateri ceni so hmelj naprej prodali. V zatiranje rdeče hmeljske pralice (rdeči pajek), katera povzročuje bakreni palež na hmelju, priporoča hmelj. društvo, da se letos sežge vsa hmeljevka in vsi hmeljski listi, da se hmeljski drogi osmadijo, da se kraji, kjer so stali drogi, potrosijo z živim apnom in da se poslednjič naprava hmeljskih nasadov na žlico prav resno razmotriva. Vsa tozadevna pojasnila daje vodstvo hmelj. društva v Zalcu.

Iz Zetal nam pišejo: Posestniku Fr. Petroviču je zgorelo celo domovanje. Hiša, hlevi, štedenj, vse žito in orodje je zgorelo. Nesreča je tem večja, ker mož ni bil zavarovan. Zažgali so otroci, ki so se igrali z vžigalicami.

Volitve v marnberški okrajni zastop. Slovenjgraškemu okrajnemu glavarstvu se je naročilo, da mora takoj razpisati nove volitve za marnberški okrajni zastop. Voitve bi se že morale vršiti — a v Slovenjgradu in Marnbergu se jih letos čudno boje.

Iz Dobrne nam poročajo 15. avgusta: Včeraj zvečer so naši klerikalci postavili pred hotelom »Styria« 38 metrov dolg mrlj v proslavo neke procesije, ki se je danes vrnila. Ker je

pa bil mlaj slabo zavarovan, se je podrl v smeri proti hotelu »Stryia«. K sreči je padel na drevje čez vrt in dvorišče in k sreči ni bilo na vrtu nobenega človeka. Čudno se nam zdi, da oblasti postavljajo tako dolgih mlajev v bližini hiš in močno obiskanih gostilniških vrtov ne prepovejo.

Mariborsko obrtniško društvo priredi dne 29. avgusta izlet v Celje. Ob tej priliki mislijo naši hajlovci prirediti večjo nemško veselico pri Bobnarju v Sp. Hudinji. Opozarjamo okoliško občino, da se že vnaprej zavaruje proti vsakim hajlovskim demonstracijam po slovenski okolič.

Društvene novice. Podružnica C. M. D. z a Polenshak, Sv. Tomaž in Sv. Lovrenc priredi dne 20. avgusta pri Sv. Tomažu veselico s petjem in gledališko igro v šoli, prosto zabavo pa v gostilni g. Sevrta. Bliznje in dalnje sosedje so ujudno vabljeni. — Dario. G. A. Novak, c. kr. sodniški oficijal v Senožcah, je dodaril »Slov. pevskemu društvu v Ljutomeru« in »Podpornemu društvu Franc Jožefove šole« po 10 K. Oba odbora se darovalcu iskreno zahvalujeta. — Bralno društvo na Dolu priredi v nedeljo, 20. avgusta popoldne ob pol štirih v prostori Posojilnice na Dolu gledališko predstavo. Vprizorita se enodejanski »Starinarica« in »Bucek v strahu«. Prosta zabava se vrši v Drakslerjevi gostilni.

Drobne novice. Novo pošto nosplošje misli postaviti trgovinsko ministrstvo v Gradcu in sicer na severni strani s čelom na Kolodvorski trg. V tem novem poslopiju bi dobili prostora skladišče za tiskovine, skladišče za poštne vrednotnice, oddaja vozne in listovne pošte ter računski oddelček poštnega ravnanja. — V Stopercih je pred kratkim razsajal celjski misijonar jozefinec Krivec. Po poročilu »Deutschöstr. L. Z.« je rekel doslovno: Ako zapelješ mlado dekle ali ako ubiješ brata, ni to tako velik greh, kakor če čitaš liberalen časopis in se ne ogibaš onih, ki ga razširjajo. Dasi smo marsičesa vajeni, vendar ne moremo verjeti, da bi se dobilo celo med jozefinci človeka, ki bi kaj takega rekel. Ako so pa naši farji že tako stekli, potem cvete za nas pšenica. Kajti žagajo si sami vejo, na kateri sedijo. — Zaprli so v Gradcu redarja Preslacherja zaradi uravnostnega zločina po § 125. k. z. Ako je še med graškimi redarji več takih tičev, potem ima človek lahko v graško policijo posebno zaupanje!

Koroško.

Priplavljen truplo. Dne 12. avgusta je opazil neki gospod, ko je šel čez vodovodni most v Spitalu čez Dravo, da je ležalo ob stebru mostu človeško truplo. Obvestil je o tem občinski urad, ki je odredil, da so prepeljali truplo v mrtvašnico. — Truplo je nekega moškega v najboljših letih, visoke krepke postave s temno rjavimi lasmi, kratkimi sčtinastimi brkami in ravno tako brado. Izpovedka so mislili, da je ta človek umrl nasilne smrti, ker je bila koža na vratu odrgnjena, to pa se je izkazalo kot neresnično. Obleden je bil v modro delavsko suknjo, imel je moder telovnik, črnorjave hlače iz suknja, modro črtno srajco, precej dobro ohranjene čevlje na zaplete in bele volnene nogavice. Pri mrliču so našli v denarnici 14 vin. in eno srečko. Brez dvoma gre za nezgodo ali za samomor.

Sankejcioniran deželni zakon. Cesar je sankcioniral od koroškega deželnega zbora sklenjeni zakon o zgradbi Bistrice v Ziljski dolini in o zgradbi varnostnih zgradb v dolini potoka Dobre v Ziljski dolini.

Primorsko.

Hotel de la Ville v Trstu. Je kupila Avstro - Amerikana. Hotel de la Ville je bil pred zgradbo hotela Palace edini ob morju stoječi hotel. Avstro - Amerikana namerava za sedaj voditi hotel naprej, kakor dosedaj, ter hoče hotel še modernizirati. Zlasti hoče poskrbeti za kopeli. Samo v pritličju hoče Avstro - Amerikana otvoriti pisarno in prodajo voznih listkov za potnike I. razreda. Najbrže pa bo Avstro - Amerikana s časom preložila vse svoje pisarne v hotel de la Ville.

Rodbinska drama v Trstu. K našemu večeršnjemu poročilu dostavljamo, kar je sedaj znano o grozni rodbinski drami v Trstu. Prvotno je Sedmak nameraval iti tudi sam po hčerko Marijo, a potem se je premislil: poslal je Ivana in mu rekel, naj privede Marijo v Trst, on da ju bo čakal o prihodu vlaka na kolodvoru. Ivan je odšel sam v Sv. Križ in povedal sestri Mariji, da mora z njim v Trst. Marija se je sicer branila, a Ivan je prepovnil sestro, češ, da se on ne upa v Trst sam, ker se boji očeta. Nato se je Marija vdala. —

Zvečer, ob prihodu vlaka v Trst, ju pa oče ni čakal na kolodvoru, a Ivan je vedel, da ga dobi v gostilni »Alla Fratellanza«, kamor je prišel oče z nekim Škerjancem. Šli so potem še na vrček piva v gostilno Giovanella, nakar je oče spremil otroka domov. Nato je oče s Škerjancem zopet odšel od doma. Viljem Škerjanc, ki je sprevodnik pri tramvaju, ve povedati, da je bil Mihael Sedmak v nedeljo popoldne v Barkovljah. Tam je ostal do 6. zvečer. V tramvaju se je bil Sedmak spustil v pogovor z dvema deklinama, katerima je, prišedši v mesto, plačal večerjo v gostilni »Al Manzo«. Ko je Škerjanc končal službo, sta se šla s Sedmakom in sta šla v gostilno »Alla Fratellanza«. Ko sta spremila otroka domov, sta šla na črno kavo v kavarno »Oriente«, a iz te v kavarno »Olimpo«, kjer sta ostala do 4. jutraj. Sedmak je naenkrat začel tožiti in mu je rekel: Še predno pojdeš v službo, boš izvedel nekaj o meni. To je Škerjanc vzemirilo, in zahteval je od Sedmaka, naj mu pove, kaj ga muči. Nato mu je Sedmak povedal, da je v petek za bolniškega nadstrežnika Pintarellija izterjal 200 K, s katerimi da je plačal 150 K svojega dolga in da zdaj nikakor ne more nadomestiti tega denarja. Škerjanc ga je potolažil in se ponudil, da bo on poravnal stvar s Pintarellijem. Sedmak se je kazal jako zadovoljnega s to ponudbo in dogovorila sta se, da pride Škerjanc ob 9. po Sedmaka, da potem napravi potrebne korake. Ob 8. jutraj pa je Škerjanc izvedel o tragediji. Pogreb pokojne Marije Sedmak se je vršil predvečernjim popoldne ob 6. Takoj za vozom sta stopala mati Mihaela Sedmaka. Poleg babice je stopal deček kakih 9—10 let: sin Sedmakovega brata, bratranec pokojne deklice Marije Sedmak, s katerim se je še minolo nedeljo igrala. Mihaela Sedmaka so pokopali večer brez duhovnika. Stanje mladega Ivana se je tekom večerjajnega dneva hudo poslabšalo, tako da skoro ni upanja, da bi okrevale. Krogel, ki jih ima v glavi, niso mogli še odstraniti.

Kolera v Trstu in Istri. Tudi večer se ni dogodil v Trstu noben nov slučaj kolere, tako da se ni pojavila kolera v Trstu že četrty dan. V Bertokih, kjer so vse rodbine, v katerih se je pojavila kolera, izolirane, so konstatirali pri 27letnem sinu Ivanu umrle Marije Kocijančič in pri neki 5letni deklici rodbine Bertok vibrjone kolere, dasiravno sta oba sicer popolnoma zdrava.

Poskus samomora. 21letni mizar Angel Zerjav, stanujoč v ulici Fontana št. 18 v Trstu, se je hotel pred večerjajnim zastrupiti z octovo kislino. Prepeljali so ga v bolnišnico, vendar je malo upanja, da okrevale.

Roparski napad. Predvečernjim ob 9. zvečer so ustavili 4 lopovi na voglu trga Barriera in ulice della Raffineria v Trstu 65letnega, v ulici Paolo Diacono št. 8 stanujočega Ivana Sinigroja. Eden je udaril starčka od zadaj po glavi, dva pa sta ga držala, med tem ko mu je vzel četrti iz žepa 15 K 40 vin. Na vpitje napadenega so prihiteli ljudje in stražniki, katerim se je pa posrečilo, prijeti samo enega roparja, in sicer 24letnega Josipa Ronzela iz Trsta, ki stanuje v nekem ljudskem prenočišču v ulici Pondares. Drugi trije roparji so pobegnili.

Težka nezgoda. Predvečernjim je hotela prinesiti 68letna Frančiška Pobega, stanujoča v Trstu v ulici Molino a Vento št. 50, svojemu sinu, ki je zaposlen v Lloydovem arzenalu, kosilo. V bližini plinarne pa jo je podrlo na tla in povozilo motorno kolo. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer je ob 5. popoldne umrla. Neprevidnega voznika so zaprli ter so udeležili, da je to 17letni Josip Sanein iz Škedenja št. 284. Sele ob pol 12. zvečer je našel sin svojo mater v mrtvašnici, ko jo je že ves popoldne iskal po mestu.

Morski volk. Kapitan Andrej Škocijančič parnika »Sava« Ungarokroate, je opazoval te dni na vožnji iz Reke v Volosko v bližini Preluke velikega, proti Reki plavajočega morskega volka, ki je bil kakih 7 metrov dolg. Kapitan je to naznanil pristaniškemu poveljstvu.

Eksplodizija. V torek je pred reškim pristaniščem križal motorni čoln blagajnika reške filijalke banke in blagajne del litorale, g. Valentina. Ko se je približal čoln Iki, je eksplodiral motor, čoln se je vnel in takoj nato potopil. Na čolnu je bilo 8 oseb, ki so vse poskakale v morje. K sreči je opazil nezgodo neki ribič v Iki, ki je takoj prišel že skoro onemoglim ljudem na pomoč in jih spravil vse na suho.

42. kongres antropologov v Heilbronnu.

Pri onih, ki poznajo nemško književno zgodovino, poznan je Heilbronn po E. Kleistovi tragediji »Ka-

tica Heilbronn«, pri trgovcih po velikih tovarnah in industrijskih podjetjih; arheologi in antropologi pa poznajo Heilbronn zaradi tega, ker tam živi eden izmed njihovih najodličnejših strokovnjakov: Dr. A. Schliz. V tem švabskem mestu na Württemberskem, ki ima približno toliko prebivalcev, kakor Ljubljana in med njimi veliko število milijonarjev, se je vršil letošnji antropološki kongres. Od strani Slovanov sta bila prisotna dva Poljaka, en Čeh in dva Slovence: Dr. W. Smid in dr. N. Zupanič.

V nedeljo 6. avgusta predpoldne se je vršila antropometriška konferenca in pretresali so metode, kako bi bilo za znanost najugodnejše opisati in premeniti nemški narod. Nemška država je namreč dovolila en milijon mark za antropološko raziskavanje Nemcev.

Naslednje dni 7.—9. so se vršila predavanja. A. Schliz pove zanimive stvari o prazgodovini vrttembergške kraljevine in P. Goessler o frankovski umetnosti ranega srednjega veka na podlagi neke zapone, ki ima v reliefu dva leva ob življenjskem drevesu; ta motiv se pojavlja že pri Asirijcih in je prišel pozneje v Evropo ter se obdržal do novejšega časa. — Breslavski profesor Seger slavi Heilbronn in njegovo okolico v pogledu, kar mu je narava razkošnega poklonila in omenja to, kar so ljudje slavnega storili (Heilbronsko blago, Götz von Berlichingen, Käthechen von Heilbronn, zgodovinski muzej). Z največjo napetostjo so poslušali izvajanja znanega strokovnjaka prof. Klaatscha iz Vratislave: kakov pomen ima skorja velikih možgan v oziru plemenskega razvoja. Analogno sklepa na važnost raznih razlik tudi pri narodih. Za Klaatschem predava naš rojak dr. N. Zupanič, o prazgodovinski etnologiji Troade. Ker nam ni ohranjen jezik starih Trojanecv, ker nam niso sodobniki nič o Trojanecih zapisali, naj govore njihove kosti in neme lobanje, kakšne so bili narodnosti. In dr. Zupanič spozna, da prazgodovinski Trojaneci premikenske dobe sploh niso bili Ariji, ampak prvobitno sredozemsko plemo z negroidnimi črtami. Bili so mali in rjavordeči polti. Prehelenski autohtoni v Troadi in v Egeji pa so bili sestavljeni iz dveh rasnih elementov, iz enega pritlikavega negroidnega in iz nekega istočnega okrogloglavca močnejšega elementa, ki se je priselil od vzhoda pri prvem pojavu kovin ob Egejskem morju. — Dunajski docent za antropologijo R. Pöschl priobčuje rezultate svojega potovanja v antropološkem, arheološkem in etnografskem pogledu. Njemu so Bušmani iz južne Afrike stara primarna rasa, koe rast meri izpod 1500 mm (povprečno 1444 mm). — O problemu bastardiranja rodovin in narodov govori prof. J. Fischer iz Freiburga in trdi, da ni istinit obči nazor, češ, da vodi čistokrvno mešanje (Inzucht) k degeneraciji in da pri mešanju krvi probija eden ali drugi element na račun drugega. — Tajni svetnik H. Virchow razpravlja o skeletu deformirane noge neke Kitajke. — Zelo zanimivi so rezultati mladega Poljaka M. Lotha o mišičnem sistemu zamorcev, ker kakor trdi dr. Zupanič v neobiskani dobi so bila razširjena negroidna plemena od Troade do Ljubljane in imajo črne tudi za nas filogenetičen pomen.

Zvečer 9. avgusta pogostilo je antropologe mesto Heilbronn na romantičnem griču Wartberg, kjer se je čula pri čaši žarkega nekarskega vina marsikatera zanimiva zdravica. Še pred večerjo so recitovala plavalase Germanke zgodovino Heilbronna od prazgodovinske dobe do danes v dramatski pesmi od A. Schliza. Oni, ki so bili iz juga, so se čudili priprnosti in skromnosti teh milijonskih hčer tako v obnašanju, kakor tudi v toaletah.

Udeleženci kongresa so se podali 10. avgusta v Stuttgart, kjer so najprej ogledovali etnografski, arheološki in mineraloški muzej. Potem ste sledili predavanju Fraasa o geološkem postanku Württemberske in taj. svet. Baelza o kavkaškem rasnem elementu med Japonci in drugimi Mongoli. Baelz je skušal s pomočjo slik dokazati, da so istotako kot Evropejci in sploh Kavkasej preplavljali istočno Azijo, kakor tudi Mongoli Evropo.

Kongres je nadaljeval svoje seje in študije na liem mesta v bližini Uracha in Tübingenu, kjer so živeli v XVI. stoletju naši književniki protestantske dobe. V Tübingenu se je razpravljal o lobanjah in industriji iz pečine Ofnet, ki lepo razjasnjuje prehod od starokamene kulture k oni mlajšega kamena.

Naposled naj ne ostane neome-

seju na Gor. Štajerskem) in poudarjal, da je bila oblika možganov starih Slovencev in vobče Slovanov podolgovata (le 10% okrogla), da so njihove očne votline navadno ozlate in da se vrh temena nahaja bolj v ozadju. Tako je definitivno zavrnila nemška bajka, kakor da bi bili stari Slovani v pogledu razmerja med največjo dolžino in največjo širino lobanje nekaj drugega, kakor drugi Azijci (Grki, Kelti, Germani). K. Toldt je samo na novo potrdil, kar je pred tremi leti pisal in dokazoval dr. Niko Zupanič v svojem velikem delu: »Sistem istorijske antropologije balkanskih narodov«.

Za antropološke kongrese se živo zanimajo države, mesta in občinstvo, ker antropologija razpravlja o najvišjem predmetu stvarstva, o človeku in narodih. Prihodnji (43.) kongres se bode vršil v Weimaru.

Dnevne vesti.

+ **Klerikalna pritožba radi občinskih volitev na upravno sodišče.** Izvoljeni občinski svetniki in njih namestniki so dobili od mestnega magistrata to-le obvestilo: »Z razsodbo z dne 15. junija 1911 št. 14665, je c. kr. deželna vlada za Kranjsko zavrnila ugovore dr. Vladislava Pegana in drugov proti letošnjemu volitvi članov in namestnikov občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane. Proti tej razsodbi vložil je dr. Vladislav Pegan glasom z vloga z dne 7. avgusta t. l. c. kr. dež. vladi za Kranjsko predložena izpiska iz zapisnika z dne 27. julija t. l. pritožbo na c. kr. upravno sodišče ter v gori navedeni vlogi izrekel prošnjo, naj bi se tej pritožbi priznala odločilna moč. C. kr. deželna vlada za Kranjsko videlo se je z razpisom z dne 11. avgusta t. l. št. 21484 na podlagi § 17. zakona z dne 22. oktobra 1875 drž. zak. št. 36 ex 1876 naprošeni odlog dovoliti. O tem si dovoljuje podpisani obvestiti vaše blagorodje. Začasno oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik: Laschan s. r.« Ker se v današnjih razmerah ni nadejati, da bi centralna vlada na Dunaju bolj varovala zakon, kakor njena ekspozitura v Ljubljani, je treba računati s tem, da se novo izvoljeni občinski svet po krivdi klerikalcev ne bo mogel preje konstituirati, kakor prihodnjo spomlad. Pa so se svoječasno klerikalci toliko ustili, koliko da jim je ležeče na mestni samoupravi?!

+ **Klerikalci se čutijo osamljeni.** Razen hrvatskih frankovcev nimajo na širnem slovanskem svetu nikogar, ki bi jim hotel prijateljsko prožiti desnico. Priprave za vsesokolski zlet v Zagrebu, kjer se je znova utrdila bratska, nerazrušena vez med češkimi, poljskimi, ruskimi, bolgarskimi, srbskimi, hrvatskimi in slovenskimi Sokoli, so vzbudile tudi v naših klerikalcih hrepenenje, da bi se izklopali iz morečje osamljenosti ter si pridobili v slovanskem svetu vsaj enega prijatelja. Zato so se naši čuki napotili pod izposojeno zastavo sv. Mihaela v moravski Olomuc, da bi na tamkajšnjem katoliškem shodu zaslužili zase češke istomišljenike. In na moravskih tleh je nekdanjega Sokola Podlesnika obsenčil duh svet, da se je zamislil: Ako že v vsakem oziru posnemamo Sokole, ako smo jim ukradli celo njih krog, zakaj bi jih ne kopirali tudi v njihovi sijajni organizaciji?! In šel je ter napisal v »Slovenec« članek, v katerem se zavzema za ustanovitev zveze slovanskih čukov. Seveda, če se vidi, kako krasno uspeva slovansko Sokolstvo, se poraja tudi v klerikalcu, sicer mrtvem za vse vzvišene narodne ideale, koprnjenje, da bi si ustvaril nekaj sličnega. Zato kliče: »Bratje Orli — Čehi, Hrvati in Slovenci — na delo, da udeležimo do prihodnje spomladi to misel!« Lepo! Toda zakaj so izločeni iz te družbe Poljaki, ki so kakor Čehi, Hrvati in Slovenci tudi katoliki. Kakšen avstrijski vse-slovanski katoliški shod v Ljubljani naj bo to, s katerega je vnaprej izključen najštevilnejši slovanski katoliški narod — Poljaki?! Kje je plantea ljubizen do Poljakov, ki so jo naši klerikalci kazali še pred par meseci. Ali se je morda ta ljubizen ohladila zategadelj, ker se Poljaki vkljub svojim klerikalnim nagajenjem vendarle nečejo dati izrabljati kot priprgo za kranjske klerikalce?!

+ **Kako je bilo pravzaprav z romanjem naših klerikalcev v Krakovu?** Z odlične poljske strani smo dobili že pred par dnevi to-le pismo: »Slavni uredništvo! Te dni sem dobil slučajno v roke nekaj starejših števil »Slovenskega Naroda« in »Slovenca«, v katerih se vodi polemika radi poseta ljubljanskih klerikalcev v Krakovu. Ker vem, da ne izdam nobene tajnosti, konstatujem resnici na ljubo to-le: Vaši klerikalci v Krakovu pravzaprav niso bili vabljeni, marveč so svoj poset naravnost usilili. Ker se poset je ni dal odvrniti, se je seveda moralo skrbeti za to, da se jih

sprejme kolikor mogoče ljubezivo. Da pa Poljaki nismo bili preveč navdušeni za vaše klerikalne rojake, dokazuje dejstvo, da se prireditve njim na čast ni udeležil nobeden uglednejši naš politik in da ni nihče hotel prevzeti predsedstva v društvu, ki se je ustanovilo po klerikalni iniciativi. Sele po daljšem prigovarjanju se je profesor Zdziechowski odločil, da prevzame predsedstvo, toda samo pod pogojem, da bo predsednik samo ad hoc. Da pa vobče stvar ni imela resnejše podlage, je najjasnejši dokaz dejstvo, da društvo ljubiteljev južnih Slovanov od tistega časa ni dalo niti enega znaka življenja od sebe. Je pač tako: mi Poljaki smo sicer dokaj goreči katoliki, toda naša katoliško prepričanje je še vendar močno oddaljeno od — mednarodnega klerikalizma... Sprejmite izraze globokega spoštovanja N. N.« — To pismo, došlo nam od povsem zanesljive in izvrstno informirane osebe, pove marsikaj in nam pojasnjuje tudi, zakaj so se naši klerikalci v zadnjem času jeli odvracati od Poljakov, ter iskati stikov s klerikalnimi Čehi, s katerimi so bili še do nedavnega v dokaj ostrem sporu.

+ **Klerikalni — igralski.** Klerikalci imajo že nekaj let sem svoj »Ljudski oder«, društvo za prirejanje gledaliških predstav. Ta »Ljudski oder« prične letos z rednimi predstavami v takozvanem »Ljudskem domu« v Strelški ulici. Nimamo namena, da bi kritizirali to podjetje, prepuščamo pa občinstvu, da si samo ustvari svojo sodbo o vrednosti in kakovosti »Ljudskega odra« na podlagi podatkov, ki jih hočemo v naslednjem navesti. Slučajno smo dobili v roke »Določbe »Ljudskega odra«, ki jih mora vsak izvršujoči član nositi sabo kot legitimacijo. Izmed teh določb navajamo v ilustracijo, kakšni elementi se zbirajo okrog »Ljudskega odra«, te-le značilne paragrafe: § 3. Vse, kar se na odru zgodi, naj ostane na odru. Raznašanje, opravljanje, škodočeljen smeh napakam drugih je pod izključitvijo po enkratnem brezuspešnem svarilu prepovedano. § 5. Vsakdo naj pazi na red in ločt tuje od lastnega. § 9. Osnaji si pred vstopom dobro črevlje! Ne polagaj mokre obleke na opravlo. Postavi dežnik v stojalnik. § 11. Sestanki igravcev ali igravk pred ali po izkušnjah ali spremljevanje demov in potikanje krog »Ljudskega doma« ali skritih kotih dvorane, galerije, garderobe in odra je prepovedano. § 12. Pod kaznijo takojšnje izključitve iz Lj. odra je prepovedano gospodom hoditi v damske garderobe in damam obiskovanje v moških garderobah. Tudi trkanje na vrata je istotako najstrožje prepovedano. § 13. Na odru morajo dame in gospodje stati ločeni in je vsak stik med njimi strogo prepovedan. § 7. Vsak član Lj. odra mora imeti na črevljih gumijevete pete in mora hoditi tiho in mirno. Kdor bi tega ne imel, ne bo pripuščen k predstavam. § 13. Nihče ne sme dati vlog ali iger absolutno nikomur v prepis. Kdor bi to storil, bo takoj izključen in vrhutega bo še sodniško zasledovan in prav občutno radi tatvine kaznovan. — Če bi po teh navedenih paragrafi presojali »Ljudski oder« in njegove igralce, bi morali priti do prepričanja, da se okrog tega društva zbirajo sami lopovi in tatovi (§ 5. in 13.), neotesanci, ki ne poznajo niti najprimitivnejše olike (§ 9.) nečistniki in razuzdanci (§ 11., 12. in 13.). Mi smo prepričani, da igralci »Ljudskega odra« niso taki, kakor so opisani v »določbah«, zato tudi ne dvomimo, da bodo znali braniti svojo čast nasproti sestavitelju onih famoznih določb »Ljudskega odra«.

— **Cvetlični dan v Ljubljani.** »Organizacija svobodomiselnega narodno-naprednega dijaštva« namerava 17. septembra t. l. v Ljubljani s sodelovanjem narodnih dam in gospospodičen napraviti cvetlični dan v korist dijaškemu podporn. društvu »Radogoj«. Več o tem bo v sobotnem »Dijaškem vestniku« našega lista.

— **Podčastniški večer.** Iz podčastniških krogov nam pišejo: Mesečni, v hotelu Union od dalje služečih podčastnikov ljubljanske garnizije prirejeni garnizijski večer je krasno uspel. — Prostorni gostilniški vrt se je izkazal skoraj premalega, da je imelo došlo distinguirano civilno občinstvo ter gg. častniki in podčastniki dovolj prostora. Tudi gospoda polkovnika pl. Boog in Zahradniček sta počastila prireditve s svojim obiskom. Na vojaških vajah v Ljubljani se nahajajoči častniki in podčastniki c. kr. 22. domobranske haviške divizije iz Gradača so se polnoštevilno udeležili večera. Izvajanja godbe so našla vsestransko priznanje. Burno pohvalo je žel kapelnik za njegov na krilnem rogu izvajani »Spomin na Blede«. Šaljiva pošta in drugo je tudi pripomoglo za razveselitev posetnikov. Po enournem plesu v veliki dvorani se je ta večer zaključil. Posebno bodi pohvaleno omenjeno g. restavraterja Čundra, ki je s svojo

naklonjenostjo olajšal priredbo garnizijskega večera.

Tečaj za čevljarje se je otvoril v sredo, 16. avgusta ob pol 3. popoldne v Slovenski trgovski šoli ob prisotnosti ravnatelja zavoda gosp. inž. V. Remeca, načelnika zadruge čevljarjev v Ljubljani, g. Al. Erja vca ter strokovnih učiteljev. Tečaja se udeležuje 25 čevljarjev iz Ljubljane in okolice. Poduk se vrši v I. mestni deški ljudski šoli vse delavne dni dopoldne od pol 8. do 12. Poduk vodita strokovni učitelj gosp. Ivan Lastovka z Dunaja in gosp. Karel Majce, čevljarški mojster iz Ljubljane.

Spedijsko podjetje tvrdke Josip Škerlj je kupila spedijska družba »Balkan« v Trstu, ki ima nekaj mesecev sem svojo podružnico tudi v Ljubljani. Ker je družba »Balkan« narodno podjetje, ki se je v svojem dosedanjem delovanju pokazalo vseskozi kot solidno, nas samo veseli, da je tvrdka Škerlj prešla v te roke in ni prišla v pest narodnim našim nasprotnikom, kar se je žal v zadnjem času zgodilo pri raznih naših drugih podjetjih.

Ortopedični zavod, ki se je do sedaj nahajal na Turjaškem trgu št. 4 se preseli v Gosposko ulico št. 8 pritišlje ter se radi preselitve otvori šele prve dni meseca septembra.

Poročil se je g. Pavel Fabiani z gđ. Rožo Počivalnikovo. Čestitam!

Škof v Šmarju na Dolenjskem. V nedeljo so imeli birmo v Šmarju. Škofa so sprejeli, kakor se spodobi klerikalni vasi, nad vse slovesno: Marijine device in Čuki na konjih so igrali glavno vlogo. Izmed čukarskih jahačev je imel sedlo samo eden, drugi so sedeli na konjih z zavilanih hlačami, da je bilo videti ne posebno snažne gole noge. Enemu izmed jahačev je padel med sprejemom jopič na cesto; škof je to opazil ter prosil okrog stoječe občinstvo, naj pobere ubogemu čuku jopič, je pač vedel, da se junak ni mogel skobacati s konja. V cerkvi je imel škof pridigo. Na vse pretege je hvalil čuke in Marijine device, a zabavljaj na Sokole, češ da so le-ti največji brezvezi in ničvredneži. Ko je bil v največjem ognju, mu je k nesreči izpadlo zobovje iz ust, da ga je jedva vplavil v svojo čepico. Ljudstvo je seveda to opazilo in ko se je opravilo kotalo, se je povsodi govorilo samo o — božjem prstu.

Z Dolenjskega se nam piše: V soboto so našli na Krki pri Zatičini v potoku 10letno vtopljeno, ki je imela veliko rano na glavi. Nje 9letna tovarišica je pripovedovala, da ste šle k potoku z namenom, da se kopljete. Ko ste se slekli in hoteli iti v vodo, so začeli proti njima kamni leteti in ste videle na hribu za grmom dotičnega človeka, ki jih je metel. Eden teh kamnov je zadel 10letno deklico, ter je vsled tega padla v potok in utonila. Dotičnega moškega so že prišli orožniki in peljali v zapor. Ne ve se, ali je bil to zločin, ali je dotičnik blazen.

Požari. 14. t. m. ob 3. jutraj je izbruhnil v hiši posestnika in krojača Ivana Čebula, p. d. Simenčka na Klanecu pri Kranju požar, ki se je hitro razširil in v kratkem upelnil iz lesa zgrajeno hišo. Požarni brambi iz Kranja se je posrečilo požar omejiti. Baje je zažgala zlobna roka. Čebul je bil zavarovan, tako da najbrže ne bo trpel škode. — V Jablani pri Litiji je začelo goreti pretekli teden pri posestniku Josipu Juvanu. Vsi dve vetra se je požar kmalu razširil tudi na sosedna, s slamo krita poslopja Ivana Boltina, Jakoba Vozlja, Frana Vidmarja in Jakoba Vozlja, vsi iz Jablane ter napravil škode v skupnem znesku kakih 62.000 K. Zgorela pa sta posestnika Josipu Juvanu tudi 5letni sin Josip in 3letni Ivan, ko sta iskala zavetja pod očetovim kozolecem. Boltin je bil zavarovan na 1000 K. Juvan na 800 K. oba Vozelj pa na 800 K oziroma 1200 K. Vidmar ni bil zavarovan. — Kakor poročajo iz Kamnika je udarila strela 11. t. m. v dvojni kozolec posestnika Antona Vodeta v Sv. Heleni, v obični Dolsko ter je uničil požar kozolec in spravljeno žito. Posestnik ima 2358 K škode in ni bil zavarovan. — 8. t. m. popoldne je izbruhnil ogenj v gozdu Kočna pri Dobruvi v sodnem okraju Radovljica. Izpočetka se niso brigali nič za požar, pozneje so se zavedli resnosti in se je posrečilo šele po dvadnevem napornem delu požar omejiti.

Včerajšnja notica o legitimacijah železniških uslužbencev se ne tiče Južne železnice, marveč je bila napisana na naslov železniškega ravnateljstva v Trstu, ki uslužbenecem-profesionistom še do sedaj ni vročilo legitimacij za režijsko vožnjo.

Fest fant iz Hrušice. Pred par dnevi so se ga bili štirje fantje iz Hrušice precej navlekli ter potem zvečer po Hradeckega vasi silno rogovili, za kar jih je policijski stražnik opozoril, ki je tudi izdalo. Ko pa pridejo že proti mestni meji, so zadržali ti petelini znova pogum, za-

čeli kričati »auf« in stražnika zmerjati z raznimi priimki. Pri tem je posebno enemu rastele greben in klical je na korajžo, češ, anisem bil zastoj 6 mesecev zaprt! No, fantje bodo prišli do zaključka, da je tako obnašanje nedopustno.

Pes napadel je na nekem dvorišču v Kolodvorski ulici posestnika Jožefa Zupančiča, kateremu je raztrgal hlače ter mu s tem napravil 8 K škode. Pes je bil na verigi in mu je Zupančič kljub opozoritvi domače služkinje preblizo prišel.

Izgubila je ga. Marija Krvinova denarnico, v kateri je imela 40 K denarja. Vrtar Peter Hrvat je našel srednjo vsoto denarja.

Koncert. V proslavo cesarjevega rojstnega dneva priredi »Slovenska Filharmonija« jutri (petek) pod vodstvom g. kapelnika Talieha slavnostni koncert v park-hotelu »Tivoli«. Začetek ob 7. zvečer. Vstopnina 60 v. — Spored: 1. Mozart: »Čarovna piščalka«, ouvertura. 2. Godard: »Na gorah«, pesem. 3. Nedbal: Miss-Butterfly-valse. 4. Čajkovski: »Trnjulčica«, valček. 5. Glinka: »Ruslan in Ljudmila«. 6. Čajkovski: Pesem brez besede. 7. Delibes: »Naila«, intermezzo. 8. Meyerbeer: koračnica iz opere »Prerok«.

Narodna obramba.

Podružnica Ciril-Metodove družbe za Polensak, Sv. Tomaž in Sv. Lovrene priredi 20. avgusta t. l. pri Sv. Tomažu svojo veselico s petjem in gledališko igrvo v šoli in prosto zabavo v gostilni g. Sevrja. Vsi bližnji in daljni sosedje se vabijo na obilno udeležbo.

Vipavska podružnica Ciril-Metodove družbe priredi v nedeljo dne 20. t. m. v Vipavi »Pod Skalo« Ciril-Metodovo veselico z jako obširnimi programom. Da bo le-ta nudila vsakomur dovolj zabave in užitka, jamčijo priprave vipavskih narodnih dam in gospodov. Vabimo torej vse narodne Slovence in Slovenke, da se te veselice gotovo udeležijo. Okoliške podružnice Ciril-Metodove družbe pa prosimo, da delujejo med svojimi člani za kolikor mogoče obilen obisk.

Društvena naznanila.

»Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj« naznanja, da začne že prebrane časopise pobirati v petek, dne 25. t. m.

Prostovoljno gasilno društvo v Dravljah pri Ljubljani priredi v nedeljo, 20. t. m., veliko vrtno veselico z bogatim sporedom v gostilni Fr. Susteršiča, po domače pri »Slepem Janezu« v Zapužah. Ker je ta dan v Dravljah tudi običajno žegnjenje, bo za zabavo kar najbolje preskrbljeno. Vstopnina prosta, začetek ob 3. popoldne. Slavno občinstvo se vabi, da se veselice v velikem številu udeležijo.

Na III. rednem običnem zboru dolenjske podružnice »Prosvete« se je odbor konstituiral sledeče: Viko Kobé, načelnik; Avgust Arselin, tajnik; Fran Mramor, blagajnik in knjižničar.

Književnost.

— Skušnjave Tomaža Krmežljavčeka. Ta šaljiva povest je izhajala letos v podlistku »Slov. Naroda« in vzbujala je mnogo veselosti in mnogo smeha. Sedaj so »Skušnjave Tomaža Krmežljavčeka« izšle v posebnem natisu in sicer v dveh zvezkih, ki obsegata skupaj skoro 500 tiskanih strani. Kdor se hoče prav od srca smejeti, naj seže po »Skušnjavah Tomaža Krmežljavčeka«. Oba zvezka skupaj veljata broširana samo 2 K 40 v, vezana 3 K, s pošto pa 20 v več.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega kot vzklicnega sodišča.

Od neprizadetega poslušatelja jurista se nas je zaprosilo, da sprejmemo k svoji notici »Očitane krive prisega« dodatek, ki ga radevolje priobčimo. Dotičnik piše:

Na me je naredila obravnava in razsodba mučen vtisk, s katero se je Francetu Bancelj zvišala njegova kazen na 14 dni strogega in z dvema postoma poostrenega zapora, ker je po dejanskem stanju prvosodne razsodbe očital Jakobu Frčej krivo prisego.

Obdolžencev zagovornik je namreč navajal, da temelji krivdorek prvosodne razsodbe le na izpovedbi dveh posrednih prič. Dejanski pa ti dve prič nista slišali neposredno nič, ampak zvedeli sta pogovor med obdolžencem in natakario N. N. v Blejski Dobravi od te zadnje. Pogovor je bil sledeči.

Natakaria je vprašala obdolženca: »Zakaj pa ste na Kranjskem vse prodali in se odselili na Korosko?« Ta ji je odgovoril: »Ker sem zgubil pravdo, ker so krivo prisegali.«

Nadalje je navajal zagovornik, da je civilni sodnik v pravni stvari, katere je imel obdolženec v mislih, opozoril vse 3 priče o tej zadevi, da so v neki drugi zadevi drugače izpovedale; Jakob Frčej, pa da v tej zadevi niti ni bil zaslišan in da ga obdolženec torej ni mogel imeti v mislih, ko je rekel: »Ker so krivo prisegali.«

Predlagal je naj se zasliši edina neposredna priča natakaria N. N., da so se rabile besede le tako, kakor zgoraj navedeno in g. civilni sodnik, da se je šlo v dotični pravdi za 3 druge priče in ne za Jakoba Frčej.

Končno je izvajal, da se mora obdolženec vsaj kazni znižati, ker je prvosodnik uvaževal le obremenilno okolnost, da je bil obdolženec zaradi razžaljenja časti predkaznovan ne pa 1. da je oče šesterih otrok od 2—14 let in da pride njegova žena sedaj zopet v otroško postelj; 2. da svoje besede odkrito prizna; 3. da se je vsled homatij moral izseliti in je njegova razburjenost opravičena; 4. da si mora sedaj urediti svojo novo posestvo v tujini.

Po mojem naziranju je bil vsklie glede krivde in kazni popolnoma opravičen in bi se bil moral obdolženec oprostiti, če so nove navedbe v vsklie resnične.

Na vsak način pa je krivično zvišanje kazni, če se pomisli, da senat ni imel za ta svoj rek nobene nove obremenilne okolnosti in da je zagovornik dokazal 4 zelo tehtne razbremenilne okolnosti.

Obdolženec pa svetujem, naj se obrne na prvosodnika s predlogom na obnovo postopanja in sem prepričan, da ga bo g. prvosodnik uslišal, če so njegove navedbe resnične.

Dr. Kukovec Florjan.

Razne stvari.

* Češke kronanske dragocenosti. V merodajnih krogih nameravajo 18. t. m. odpreti zakladnico, v kateri imajo shranjene svetovavslavske kronanske dragocenosti. Zakladnico bo odprla posebna komisija, kateri stoji na čelu kardinal baron Skrbensky.

* Kolera na Dunaju. Kakor smo že poročali, je zbolela na Dunaju delavka Alojzija Schwent, ki je bila zaposlena v neki tovarni za svinčene klobučke za steklenice. Večkrat je že bila bolna za zastrupljenjem s svinčcem in ravno taki znaki so se pokazali pri njej tudi 12. t. m. Šele 13., ko se ji je poslabšalo, so jo odločili od drugih bolnikov. Kakor je sama izpovedala, je zbolela po zaužitju grozdja. Ker prihaja sedaj na dunajski trg samo grozdje z južnega Ogrskega in iz Italije, zato je zelo verjetno, da so bili bacili prenešeni iz teh krajev. Delavko Schwent pa so rabili v tovarni tudi kot postrežnico in je morala snaziti stranišča. Poleg tega pa ima tovarna tudi zelo živahen promet s Trstom, sami momenti, ki otežajo izsleditev, odkod so prišli bacili na Dunaj.

* Kolera. Iz Soluna poročajo, da se je zgodilo v Valoni 14 novih slučajev kolere, 6 oseb je umrlo, v Skadru je zbolelo 22 oseb, umrlo pa 10, v Peču je umrlo 14, v Djakovi 4, v Vučitrnu 6 in v okolici Mitrovice 6 oseb za kolero.

* Ostri strelji pri vojaških vajah. Iz Przemysla poročajo, da je padlo v sredo pri vojaških vajah, ki jih je imel pešpolk št. 10, več ostrih streljav. Preiskava je ostala brezuspešna, ker ni bilo opaziti na nobeni puški sledov ostrih streljav. Sumijo, da so bili ostri strelji namenjeni komandantu polkovniku Edvardu Schatzl-Zlinskemu, ki je med moštvo skrajno nepriljubljen.

* Nemški torpedni čoln se je potopil. Na vzhodni obali otoka Langeland se je potopil neki nemški torpedni čoln. Je to torpedni čoln št. 21, ki je trčil s torpednim čolnom št. 14. Torpednemu čolnu št. 14 se je posrečilo rešiti vse moštvo potapljalčega se čolna. Oba čolna sta baje stara in zelo majhna. Upajo, da se bo posrečilo potopljeni čoln dvigniti.

* Zrakoplovstvo. Znani zrakoplovci in zmagovalec v poletu Pariz-Madrid, Vedrine, je padel, ker je prenehal motor delovati, včeraj pri Trouville v morje. Rešili so ga na neki čoln. Vedrine se je poškodoval na glavi in je dobil več ran tudi na telesu. — V Čikagu sta se dogodili pri letalni tekmi dve smrtni nezgodi. Zrakoplovec Lacroy je padel s svojim letalnim aparatom v jezero Michigan, tri milje od obrežja. Ker ni mogel iz aparata, v katerega se je zapletel, je utonil. Druga nesreča je zadela letalca Radgerja iz Pittsburga, ki je padel iz višine 150 čevljev in ga je stroj ubil.

* Vulkanski izbruh na Japonskem. Na Japonskem je nenadoma izbruhnil ognjenik Asama. Pri izbruhu se je ponesrečilo 34 oseb. Razbeljena lava je presenetila dve družbi in sicer 17 tujecev in 17 japonskih otrok, ki so napravili izlet na ognjenik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ministrski svet.

Dunaj, 17. avgusta. Ministrski predsednik baron Gautsch se je vrnil včeraj ob 9. dopoldan iz Badna na Dunaj. Ob 10. dopoldne je bil ministrski svet, katerega so se udeležili vsi člani kabineta. »Fremden Blatt« poroča v svoji večerni številki, da je baje ministrski svet, ki se sestane vsako leto dan pred cesarjevim rojstnim dnevom, preresetaval, kakor zatrjujejo v Budimpešti, kompenzacijske želje Ogrske za dovoljenje uvoza argentinskega mesa.

Gessmann.

Dunaj, 17. avgusta. Korespondenca »Austrija« pravi, da so vse vesti, kakor da bi se hotel Gessmann še kedaj postaviti na čelo stranke, skozi in skozi neresnične.

Kolera na Dunaju.

Dunaj, 17. avgusta. Stanje zbolele delavke Schwent se je poslabšalo. Schwent je popolnoma apatična, žila slaba, vendar še niso zdravniki popolnoma obupali, da ji ohranijo življenje. Preiskave glede izvora kolere še niso končane. Vodja I. oddelka bolnišnice češki zdravnik primarij dr. Drožda je izjavil, da je stanje otrok zbolele Schwent in drugih interniranih oseb skoz in skoz zadovoljno in da se niso pokazali nobeni sumljivi znaki. Bakteriološka preiskava je izpadla povsod negativno. Ob 10. dopoldan se je sestala na magistratu ožja sanitetna komisija.

Dunaj, 17. avgusta. Obsežne varnostne odredbe so proglašene za X. okraj; Favoriten, ki je od kolere najbolj ogrožen. Posebno pozornost bodo zdravniki obračali na paznike pri vodnih rezervoarjih in na snazilce kanalov.

Knez Thun pri cesarju.

Praga, 17. avgusta. Češki namestništveni prezidij potrjuje vest, da namerava češki namestnik knez Thun - Hohenwart obiskati cesarja, da mu poroča glede nameravanih novih češko - nemških spravnih pogajanj.

Hmelj.

Norimberg, 17. avgusta. Dovoz zelo miren. Cene slabe, obdržalo se 350—400.

Stanje hmeljske kupčije.

Zatec, 17. avgusta. Večji promet nespremenjeno animiran. Boljše vrste se kupujejo za nekoliko višjo ceno.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 17. avgusta. Obstrukcija nadaljuje s poimenskimi glasovanji. Prihodnja seja bo v ponedeljek popoldan.

Papež.

Rim, 17. avgusta. Oficijalno poročajo iz Rima, da se papežu vrača zdravje in da vživa tudi že mnogo več. V kakih 10 dnevih se bo papež že lahko peljal na izprehod.

Zaročence srbske princeze Jelene v Belgradu.

Belgrad, 17. avgusta. Ob 4. popoldne so se zbrale pred spomenikom kneza Mihajla korporacije in društva z zastavami ter na to odšle v spremstvu godbe na kolodvor. Ulice, ki vodijo na železniško postajo, so bile prenapolnjene občinstva, med katerim je bilo mnogo Srbov in Hrvatov iz sosedne Ogrske in Hrvatske. Ob 6. uri 8 min. je dospel na kolodvor posebni dvorni vlak z velikim knezom Ivanom Konstantinovičem. Na peronu so ga sprejeli kralj Peter, prestolonaslednik Aleksander, princeza Jelena, kraljevič Gjorgje, kraljevska vlada, osobe ruskega poslaštva, državni dostojanstveniki in častna četa. Godba je intonirala rusko himno. Visokega gosta, kralja in člana kraljevskega doma je narod oduševljeno pozdravljaj. Ko je veliki knez izstopil iz vlaka, sta se s kraljem objela in poljubila. Prince sta takisto objela in poljubila prestolonaslednik Aleksander in kraljevič Gjorgje. Princeza Jelena je sprejela svojega zaročenca pri vходу v dvorni salon. Princ ji je poljubil roko. Ko se je veliki knez pozdravil z dostojanstveniki in sprejel kruh in sol, ga je v imenu mestne občine pozdravil župan Davidović. Pri vožnji po ulicah so belgradske gospe in gospice dvorno ekipažo obsipale s cvetkami. Mesto je bilo bogato okrašeno in sijajno razsvetljeno.

Atentat na mutesarifa v Argirokastro.

Carigrad, 17. avgusta. Ko je zapustil mutesarifa v Argirokastro z dvema uradnikoma urad, je neki Albanec trikrat ustrelil na njega, vendar pa ga ni zadel. Deset vojakov je zaledovalo napadalca skozi mesto in celo pred mesto. Tam pa se jim je postavila nasproti velika četa albanskih vstašev, ki je vjela enega vojaka, katerega so poslali nato v mesto nazaj s piamom, v katerem groze, da bodo mesto oblegali in zavzeli, če turška vlada ne izpolni zahtev, ki jih je stavil Izmail Kemal.

Kreta.

Carigrad, 17. avgusta. »Tanin« poroča, da je zahtevala Turčija od pokroviteljskih držav, da definitivno uredi stališče otoka Krete napram Turčiji.

Francosko-nemška pogajanja zaradi Maroka.

Berolin, 17. avgusta. »Lokalan-zeiger« poroča iz zanesljivega vira, da so splošni temelji za nemško-francoska pogajanja glede Maroka toliko kakor gotovi. Francoska baje ne polaga velike važnosti na nemško kolonijo Togo, vsled česar se posvetovanja glede te točke ne bodo zavlekla. V kratkem pride lahko do pogodbe, in če bodo pogajanja tako daleč uspela, bo nemška vlada rezultat pogajanj objavila prav kmalu. Nemški državni tajnik Kinderlen-Wächter se poda k cesarju, da mu poroča o stanju pogajanj. Navzoč bo tudi državni kancelar Bethmann-Hollweg.

Potres.

Pariz, 17. avgusta. V Parizu presojajo francosko-nemška pogajanja glede Maroka zelo neugodno. Pritožujejo se zlasti zaradi nejasnosti, ki jo je ustvarila nemška omahujoča politika.

Lizabona, 17. avgusta. Po celem Južnem Portugalskem in Španskem so čutili močan potres. Morski val je preplaval veliko milj obali.

Stavka na Angleškem.

London, 17. avgusta. Pred zaključkom seje dolnje hiše je notranji minister lord George izjavil, da je železniški minister sporazumno z železniškimi ravnateljstvi začel pogajanja med železniškimi ravnateljstvi in nastavljenici, da bi bilo mogoče končati stavko. Železniška ravnateljstva pa se hočejo pogajati edino le s posredovanjem mirovnih uradov, stavkujoči pa to odklanjajo, češ, da so ti uradi pristranski in se hočejo pogajati neposredno. Včeraj je bila razglašena po vsem Londonu resolucija stavkujočih. Podjetja upajo, da bo mogoče vzdržati promet s pomočjo vojaštva, ker je od 450.000 nastavljenecv komaj ena tretjina dobro organizovana. Trije huzarski polki s tremi baterijami so na poti v London.

Liverpool, 17. avgusta. Vojaštvo je postavilo na cestah in trgih šotore, kjer bo prenočevalo, tako da je videti mesto kakor veliko taborišče. Obrti in tovarnam primanjkuje premoga, tudi skladišče mleka za dojenčke so morali zapreti, ker je zmanjkalo premoga. Zelo slabo vpliva stavka tudi na obrt z bombaževino.

Gospodarstvo.

— Deželna zveza kranijskih obrtnih zadrug v Ljubljani je imela včeraj ob 3. popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata izreden občni zbor, ki ga je otvoril načelnik, g. Engelbert Franchetti s pozdravom ter poročal o delovanju zveze, ki je že izvršila vse predloge, ki so bili stavljeni na zadnjem običnem zboru. Obrnila se je zaradi obrtnikov, ki kvirijo obrt, na deželno vlado ter izdala tudi vzorec, po katerem je treba napraviti ovadbo proti takim obrtnikom. Glede sestave obrtnega sveta omenja, da je bilo 18 gospodov v to povabljenih in da se je odzvalo že 10. Glede posredovalnice je že vse v redu, samo tiskovni še manjka. Oglášenih je že 24 vajencev in 8 mojstrov. Največ dečkov sta priglasila učitelja Jeglič in Žirovnik, 3 pa so se sami oglašili. Nato se zapisnik zadnjega rednega običnega zbora prečita in odobri. Sledi volitev 12 odbornikov in 6 namestnikov v našelstvo zveze za dobo 3 let. Izvoljeni so bili kot odborniki gg. Franchetti, Valentič, Pauer, Bončar Anton, Kavčič Fran, Berthold, Balcar Ivan (Zagorje), Kunstek Fran (Mokronog), Bolte Gašpar, Simon Fran (Vrhnika), Erjavec A., Skafar Fran, za namestnike pa ga. Ida Škof in gg. Narod Josip (Zagorje), Dachs Ivan, Kos Ivan (Vrhnika), Kordelič Karel in Burger Fran. Pravila so se izpremenila sledeče: V § 8. se dostavi, da izvolijo zadruge za vsakih 20 stanov poleg enega zastopnika še enega namestnika. Funkcijska doba zastopnikov in namestnikov je 3 leta. Namestniki pa smejo zastopnike nadomeščati le, če prenehajo ti biti člani ali so opravičeno zadržani. (Sprejeto). § 14. se izpremeni v toliko, da obsega zvezni odbor 12 članov in 6 namestnikov več kakor je v zvezi včlanjenih zadrug, kar potem izključuje, da bi bila ena ali druga zadruga brez odborniškega mesta. 12 odbornikov in 12 namestnikov pa mora stanovati v Ljubljani. Po izpremenjenem § 15. imajo odbori sklepi javnost, če je bila pri seji navzoča 1/2 članov in razen njih še načelnik in namestnik. K § 16. pripada dodatek, ki določa izterljive globe in pod katerimi pogoji dobi kak član odbora ali kaka zadruga ukor ali se jima določa globa. Ta točka je bila z velikim odobravanjem sprejeta. Soglasno sprejet je bil nato tudi predlog, da naj se vloži prošnja na trgovsko mi-

nistrstvo, da dobi kranjska zveza svojega zastopnika v delavskem svetu. V delavskem svetu so zastopani v največji meri samo delavci. Glavna stvar je, da ministrstvo imenuje enega zastopnika zveze, priporočati pa bi bilo, da izvoli ministrstvo tega zastopnika iz obrtnega stanu. Soglasno sprejet je bil tudi predlog, da naj zveza zaprosi obrtni pospeševalni urad, da dobi zveza svojega zastopnika tudi v tem uradu. Ta urad lahko imenuje kot prisednike zastopnike obrtnih zadrug in zveze, vendar pa tega ni storil in tako je prišlo tako daleč, da danes nima nobena zadruga v tem uradu svojega zastopnika. Deželni odbor je člane kar sam izbral iz svoje srede (Klici: Skandal!). Priporočati je treba, da urad pritegne po svojih pravilih tudi nekaj delavnih zadrug in načelnikov in načelnika deželne zveze. Glede obrtnega glasila je sklenil občni zbor, da se izreče principijalno za ustanovitev glasila, vse podrobnejše delo pa, zlasti o načinu, na kak način realizirati ta sklep in kako ga izdati in urejati, pa se prepusti odboru, ki lahko pritegne k temu delu še druge člane. Glede dela v kaznilnicah precizira zveza svoje stališče, da naj se prepusti določanje dela v kaznilnicah deželnim obrtnim zvezam, ki bodo določale vedno le take stroke, za katere v dotičnih kronovinah ni domače industrije. Končno je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija, ki se razmnoži in pošlje zadrugam po deželi: Dne 16. avgusta na občnem zboru deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani zbrani del. prosijo vis. ministrstvo za notranje zadeve, da izvoli navedenim potem določiti, da se v vseh onih krajih, kjer v kraju stanujoči obrtniki dokažejo, da krijejo s svojimi izdelki potrebo ljudstva, izločijo iz trgovin z mešanim blagom vsi maloobratni pridelki, kakor čevlji, obleka, klenarska galanterija, žensko perilo, ključavničarski in drugi izdelki. Nadalje naj določi, da se v teh krajih, če hočejo prodajati te izdelke, smejo prodajati le, če se to obrt prijavljajo kot specialna in se vrši v lokalni, ki je odločen le temu predmetu. — H koncu je bilo še sklenjeno, da naj se posredovalnica za pomočnike raztegne na vso deželo. — Srečkanje. Pri včerajšnjem srečkanju 3% avstrijskih zemljiško-kreditnih srečk I. emisije iz leta 1880 je odpadel glavni dobiček v znesku 90.000 K na serijo 3012, št. 73, drugi dobiček v znesku 4000 K na serijo 1146, št. 20, po 2000 K pa na serijo 1005, št. 36 in 1332, št. 96.

Poslano.*

Slavno uredništvo! Z ozirom na članek »Trasijski oddelek in draginja v Novem mestu«, katerega je prinesel vaš cenjeni list v št. 184 bodi resnici na ljubo povedano, da višji oficijal trasijskega oddelka v Novem mestu, g. Tomandl, ni prejel od nasega zavoda v Kandiji nikakega plačila za nam izkazano uslugo, da je semtertja, v prostem času, gradenje bolnice nadzoroval. Branil se je celo povračila za izdatke, katere je izdal v svrhu omenjene zgradbe.

Gospodu Tomandlu smo dolžni le velike hvalečnosti, ker je kot strokovnjak s svojimi nasveti prihranil našemu zavodu mnogo nepotrebnih stroškov.

V Kandiji.
Fr. Polycarp Vaupotič, t. č. prijor
Usmiljenih bratov.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor to določa zakon.

Zahvala.

Odbor telovadnega društva »Sokol« v Domžalah zahvaljuje se najtopleje vsem, ki so karkoli pripomogli, da se je slavnostna otvoritev »Sokolskega doma« tako sijajno izvršila.

Pred vsem veljaj naša zahvala »Slovenski sokolski zvezi« in vsem sodelujočim sokolskim župam za imponenten nastop in krasno uspešno telovadbo. Najiskrenejše se zahvaljujemo gospod. dr. Karbovi, dr. Krautovi, Sadnikarjevi iz Kamnika, Adamičevi, Hemulovi, Pirčevi in Slokarjevi iz Domžal, ki so načelovale paviljonom, kakor tudi zavednim narodnim gospicam, ki so v paviljonih pomagale in omogočile lep gmetni uspeh.

Zahvaljujemo končno velečenjeno občinstvo, ki je z mnogobrojno udeležbo izkazalo domžalskemu Sokolu svoje simpatije in ga navdušilo k nadaljnjemu vstrajnemu delu za idejo sokolsko.

Na zdar!

Za odbor telovadnega društva »Sokol« v Domžalah:
Franc Ravnikar Tomo Petrovec
t. č. starosta t. č. tajnik

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. avgusta: Ivan Mivšek, rejenc, 3 mesece.

Borzna poročila.

Ljubljanska
»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 17. avgusta 1911.

Malobinski papirji.	General	Magovni
4% majeva renta	92.15	92.35
4% srebrna renta	95.75	95.95
4% avstr. krona renta	92.10	92.30
4% ogr.	91.05	91.25
4% kranjsko deželno posojilo	94.10	95.10
4% k. o. čelike dež. banke	97.50	98.50

Srečke.	General	Magovni
Srečke iz l. 1860 1/2	418.—	430.—
" " 1864	600.—	612.—
" " 1868	307.90	319.90
" zemeljske l. izdaje	280.50	286.50
" ogrske hipotekne	249.—	255.—
" avstr. kreditne	506.75	518.75
" ljubljanske	502.—	514.—
" avstr. rdeč. križa	86.—	92.—
" avstr. rdeč. križa	70.50	76.50
" ogr.	47.50	53.50
" basilijska	36.75	40.75
" turške	250.75	253.75

Dolgoro.	General	Magovni
Ljubljanske kreditne banke	477.—	478.—
Avstr. kreditnega zavoda	657.—	658.—
Dunajske bančne družbe	549.65	550.65
Južne železnice	124.—	125.—
Državne železnice	743.75	744.75
Alpine-Montani	841.—	842.—
Češke sladkorne družbe	324.—	326.50
Zivnostenske banke	280.50	281.50

Valute.	General	Magovni
Cekini	11.35	11.40
Marki	117.42	117.62
Franki	19.06	19.08
Lire	94.55	94.75
Rubliji	2.13	2.54

Zitne cene v Budimpešti.

Termin.	za 50 kg	11.45
Pšenica za oktober 1911	za 50 kg	11.64
Pšenica za april 1912	za 50 kg	9.41
Rž za oktober 1911	za 50 kg	7.75
Koruzna za sept. 1911	za 50 kg	8.40
Oves za oktober 1911	za 50 kg	8.40

**NESTLÉ-
JEVA**

MOKA ZA OTROKE
PREISKUŠENO-VEDNO ZANESLJIVO.

Mnenje gospoda dr. H. Strucka
Solun.

Gospod J. Serravallo

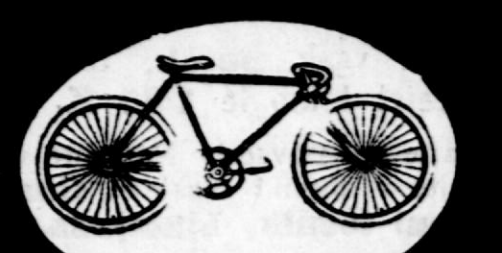
Imam čast se Vam zahvaliti za vlijudno pošiljatev buteljki Vašega Serravallovega kina - vina z železom in naznanjam Vam, da sem z njim dosegel vedno izborne uspehe pri moji klijenteli.

Solun, 27. maja 1909.
Dr. Struck.

Najboljša ustna voda sveta.

KINTA
K.C.L.

Priznana močna, lahko tekoča
solidna in neprekosljiva so
KINTA kolesa.
Najboljšinojstvo jamstva. Ilustrovani ceniki brezplačno.
K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Special. trgovina s kolesnim posam. deli.
Izposojevanje koles.

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 300.2. Srednji zračni tlak 730.6 mm

avgusta	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	vetovi	Nebo
16.	2. pop. 9. zv.	731.2 732.9	25.3 16.4	sl. jvzh.	del oblak. jasno
17.	7. zj.	737.4	15.6	sr. jvzh.	del. jasno

Srednja včerajšnja temperatura 19.0°, norm. 18.8°. Padavina v 24 urah 1.2 mm.

P. n.

S tem se usojam javljati, da sem svojo **spedi-
cijsko trgovino** z današnjim dnevom **opustil.**

Ves inventar sem prodal tvrdki

Spedicijska in komisijska družba „Balkan“
d. z o. j.

Podružnica v Ljubljani — (Centrala v Trstu)

in bo ta družba tudi vsa tekoča opravila izvršila v svojem imenu in na svoj račun.

P. n. naročnikom se najtopleje zahvaljujem za izkazano mi zaupanje in prosim, naj to naklonjenost v polni meri blagohotno ohranijo tvrdki „Balkan“.

Z velespoštovanjem

J. Škerlj.

Več 2790

čevljarskih pomočnikov

sprejme
za različna stara in nova, živana in zbita dela. J. Zamljen v Ljubljani.

Zanesljiva 2792

učenka

se takoj sprejme

v trgovini s papirjem Marije Tlačar, Ljubljana, sv. Petra cesta št. 26.

Pavel Fabiani
Rozs Fabiani roj. Počivalnik
— poročena. —
Ljubljana, dne 17. avgusta 1911.

Velečenjeni gospod

Ingenieur Hugo Uhliř, Ljubljana, Resljeva cesta 26.

Ob priliki zaključka računov za dela, katera ste izvršili za našo centralo, izrekamo Vam polno zahvalo, ne le za Vašo točno in kulantno postrežbo v vsakem oziru, temveč zlasti za to, da ste nam preko meje pogodnega dela bili s strokovnimi nasveti na naše želje vedno na razpolago pri delih, katere smo delali v lastni režiji.

Hranilnica in posojilnica v Dobračevi

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Blatich I. r. Poljanšek Valentin I. r., načelnik.

A I 35/11/78

Oklic

s katerim se kliče dedič, čigar bivališče je neznano.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I. naznanja, da je umrl dne 23. januarja 1911 gospod **Deziderij Zebal, c. kr. poštni tajnik v pokoju** — v Ljubljani, Knafova ulica št. 4, ne zapustivši nobene navedbe poslednje volje. Ker je sodišču bivališče dediča

Franceta Zebal, nazadnje bivajočega v Celovcu

neznano, pozivlja se taisti, da se v enem letu od spodaj imenovanega dne pri tem sodišču javi in zglašuje dediča, ker bi se sicer zapuščina obravnavala le z zglašivšimi se dediči in z njemu postavljenim skrbnikom gosp. dr. Franom Tekavčič, odvetnikom v Ljubljani.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, oddelek I.,

dne 1. avgusta 1911.

Otroški voziček

z gumastimi obroči, še skoro nov, se ceno proda. 2789

Naslov v upravnistvu »Slov. Naroda«.

1886 se 2772

učno mesto

v dobri, večji trgovini v Ljubljani ali na deželi za 15 letnega zdravega dečka, ki je dovršil pripravljalni tečaj slov. trg. šole. Govori slovensko, nemško in laško. Cenjene ponudbe s pogoji pod »učno mesto« na uprav. »Slov. Naroda«.

Pavel Fabiani
Rozs Fabiani roj. Počivalnik
— poročena. —
Ljubljana, dne 17. avgusta 1911.

Velečenjeni gospod

Ingenieur Hugo Uhliř, Ljubljana, Resljeva cesta 26.

Ob priliki zaključka računov za dela, katera ste izvršili za našo centralo, izrekamo Vam polno zahvalo, ne le za Vašo točno in kulantno postrežbo v vsakem oziru, temveč zlasti za to, da ste nam preko meje pogodnega dela bili s strokovnimi nasveti na naše želje vedno na razpolago pri delih, katere smo delali v lastni režiji.

Hranilnica in posojilnica v Dobračevi

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Blatich I. r. Poljanšek Valentin I. r., načelnik.

A I 35/11/78

Oklic

s katerim se kliče dedič, čigar bivališče je neznano.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I. naznanja, da je umrl dne 23. januarja 1911 gospod **Deziderij Zebal, c. kr. poštni tajnik v pokoju** — v Ljubljani, Knafova ulica št. 4, ne zapustivši nobene navedbe poslednje volje. Ker je sodišču bivališče dediča

Franceta Zebal, nazadnje bivajočega v Celovcu

neznano, pozivlja se taisti, da se v enem letu od spodaj imenovanega dne pri tem sodišču javi in zglašuje dediča, ker bi se sicer zapuščina obravnavala le z zglašivšimi se dediči in z njemu postavljenim skrbnikom gosp. dr. Franom Tekavčič, odvetnikom v Ljubljani.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, oddelek I.,

dne 1. avgusta 1911.

Kontoristinja

s triletno prakso, večša obeh deželnih jezikov, slovenske in nemške steno-grafije, pisanja na stroj, korespondence. samostojnega knjigovodstva itd. sprejme službo za takojšnji ali poznejši nastop. Ponudbe pod »Točnost« poste restante, Vransko pri Celju, Štajersko.

za trgovino.

se tik šolskega drevoreda (v neposredni bližini trga za živila)

takoj odda.

Vpraša naj se: Franca Jožefa trg št. 11.

Iščem 2754

bolj mlado, pošteno, pridno in dobro

prodajalko

za manufakturno trgovino. — V službo vstopi lahko s 1. oktobrom. Ponudbe sprejema tvrdka N. Küssel, Novo mesto.

Brivnica v Radvljici

na prodaji 2794

Vsled preselitve nameravam svojo brivnico — v Radvljici v kratkem prodati. Interesenti, dobe na zahtevanje ustmena ali pismena pojasnila, obračajte se naj neposredno name. Alojzij Bizjak, brivec v Radvljici.

Stenografa

sprejme z oktobrom t. l.

odvetniška pisarna dr. Abrahama in dr. Rybata v Trstu. 2795

Lep lokal za trgovino

na najbolj prometnem prostoru v Ljubljani, pripraven tudi za vsako obrt, se takoj z opravo ali brez oprave odda. Pisma pošto ležeče pod „Lokal“

Prodaj po ugodni ceni
lepo opravo
za špecerijsko trgovino.

M. Spreitzer, trgovec, Ljubljana,
Vojašniška ulica št. 2. 2847

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka

se ravnekar izšlo v dveh zvezkih, ki obsegata skupaj 456 strani.
Oba zvezka veljata breddirana 2 K 40 v, vezana 3 K 20 s pošto
20 v več. Pošilja se samo po povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Narodna knjigarna, Ljubljana.

Iščem fanta

h kinematografu. Mora nekoliko vedeti postavljati šotor. Služba vse leto, plačilo po dogovoru. Vpraša se do 20. avgusta pri Alojziju Breceju, kinematograf v Škofji Loki. 2782

Izvežbanega

2778

stenografa
obenem strojepisca kakor tudi
solicitatorja

sprejme

Dr. Jvan Šket, odvetnik v Gorici.

Dobro računal!

in prav izvolilo se ene gospodinjice, ki uporabljajo pridelatek za kavo „svojem gospodinjstvu“, pravega : Francka : s kavim mlinčkom“ iz zagrebške tovarne. — Kakovost „pravega : Francka :“ se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je Ilustrovani Tednik

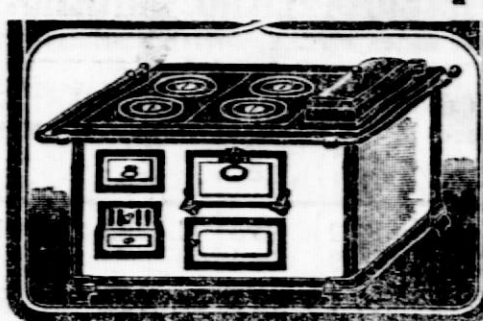
ki izhaja vsak petek, ter stane
: četrt letno le 1.80 K. :
Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in
inserirajte v njem! Naslov: **Ilustrovani tednik, Ljubljana.** 763

Potnika

nemščine in slovenščine zmožnega v govoru in pisavi, samo z referencami prve vrste.

išče za Kranjsko, Primorje in Sp. Stajersko
manufakturna in suknena trgovina na debelo. — Ponudbe z navedbo doseganja službovanja in zahtevo plače pod „Potnik“ na upr. »Slov. Naroda«.

Štedilniki Triumph

Tvornice Triumph, dr. z om. z.
Wels, Gor. Avstr. 1813
Katalogi zastoj in poštne prosto.

Prvi slovenski :
fotografski atelje
D. ROVŠEK
33 v Ljubljani
Kolodvorska ulica 32 a.
Ustanovljen leta 1890.

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg (nasproti rotovžu) in Sv. Petra cesta 8

Nikelasta moška ura z veržico od K 4.50 naprej
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9.70 „
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 44. „
Nikelasta damska „ z veržico „ 8.50 „
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9.50 „
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 20. „
Uhani zlato na srebro „ „ „ „ „ 1.80 „
14 kar. zlati uhani „ „ „ „ „ 4.50 „

Lastna tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka „Iko“.

Teon št. 273.

Telefon št. 237.

Preblavske rudninske vode.

Staroslavne natronske kiselice velike vrednosti in izvrstnega okusa, ogljikove kisline.

Preblavska slatina, najčistejša alkalska rudninska voda, preizkušeno zdravi pri motenjih prebave in menjavanja snovi, kataris, kamenu, boleznih v mehurju in na ledicah.

Preblavski livadni vrelec, nanovo odprt, ogljikove kisline velebogati, naraven natronski kislec, vsled prijetno rezočega okusa prav posebno pripraven za brizganje vina, za mešanje s sadnimi sokovi in je tudi brez vsake primesi uživan izborna osvežilna pijača.

Dobiva se v Ljubljani pri

A. Sarabonu, Mihaelu Kastnerju, Peter Lasniku, A. Staculu in T. Mencingerju.

ter po vseh lekarnicah in špecerijskih trgovinah ter pri vrelski razpošiljalnici

Preblav, Koroško.

ANTON ŠARC, LJUBLJANA.

Izdelovanje perila, pralnica in svetilolikalnica, električni obrat, priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.

„TETRA“

srajce za gospode v različnih barvah, dobre kakovosti, izborna noša, posebno priporočljivo za osebe, ki se rade pote in zoper prehlad. Dobi se blago : in po meri izdelano perilo. :

Vzorci na razpolago.

1977

Oglejte si!

veliko zalogo koles z originalno znamko

„Puch 1911“

pri Fr. Čudnu, trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica — samo nasproti frančiškanske cerkve.

Raznih znamk kolesa od K 110— naprej vedno v zalogi.

Zaloga šivalnih strojev:

Singer in Ringschiff.

Pouk za vezenje s strojem brezplačno.

918

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Zajec & Horn

Ljubljana, Dunajska cesta 73.

Beton in železo-beton.

Fundamenti.

Vzidava turbin.

Stropovi.

Stopnice.

908

Mostovi.

Tlakovi.

Ksilit, umetni kamen: okraski za fasade, obhajilne mize, balustrade.

Umno stavbništvo.

Kdor hoče hitro in ceno zidati, uporablja le

1166

Skagliol-plošče

5 in 8 cm debele

za napravo ločilnih sten, ki jih vsak lahko postavi.

PREDNOSTI:

Varno proti potresu, ne propuša prostora torej zvoka in jako trdno drži žrebje. | pristonoseče, hrani prostor torej ni treba nikakih traverv.

Samonoseče in trpežne Kesslerjeve stene (železno armirane stene iz opeke).

Preračun stroškov in proračun napravita zastoj arhitekta in metnika patenta

Hönlgsberg & Deutsch, Zagreb. c. in kr. dvorna stavbnika,

Za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino 233

Kuč

najboljše sredstvo.

4 steklenice (5 kg) franko K 4.50.

Br. Novakovič, Ljubljana.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 5.000.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 610.000 kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.